

Identitet som fiktion

- *Social identitet i det senmoderne samfund*

Roskilde Universitet 2014

Den Humanistiske Bacheloruddannelse, 2. Semester

Gruppe 15, Hus 45.2

Antal anslag: 157.498

Udarbejdet af:

Natascha B. Lange, Barbara R. Grübel, Mads K. Gyldmark & Thomas B. Eliassen

Vejleder:

Charlotte Engberg

Abstract

This project will focus on the meaning of the concept of identity in our modern day society. In our world where technology dominates everyday life to a certain degree, one can wonder what unseen effects it might have on society. Humanity starts to rely more and more on objects with an external power supply, like cell phones and computers, to fulfill their need for communication. This may very well have severe consequences as to how we interact in social relations, or to our social ability as a whole. We will therefore attempt to answer a few of the many obvious questions in regards to identity in the modern society and social media.

The following pages consequently strives to form a thesis, which can answer the following questions:

What is identity? To provide a clarification of what identity in modern society is.

What are the social media and how do they alter the possibilities for interaction between human beings and the creation of identity?

What is the Catfish phenomenon, and how does it interfere with social media potentials?

We therefore present and discuss theories on both identity and social media as well as providing an analysis of an episode of the Catfish TV-show. The first part's role is to place identity in a context with social media, and thereby to try and establish the pros and cons of virtual socialization. The latter is done to try and understand the people that immerse themselves in the world of social media. These people seem to lack skepticism in regards to peoples portraits on social media, even though they have never met their "counterpart". This last part, also sprouts the question of the potential corruption of social media this Catfish phenomenon might bring.

Indholdsfortegnelse:

Indledning	4
Problemformulering	5
Problemfelt	5
Metode-afgrænsning	5
Teori:	
- Definition af begrebet identitet	7
- Anthony Giddens	11
o Modernitetens dynamikker	12
o Modernitet, senmodernitet, dens eksistentielle parametre og personlig identitet	16
- Gergen – Det mættede – identitetsdilemmaer i nutiden	18
o Den teknologiske udvikling og den sociale mætningsproces	20
o Befolkningen af selvet	23
o Multifreni	25
o Et mylder af krav	25
o Øget utilstrækkelighed	25
o Rationaliteten på tilbagetog	26
o Det konstruerede selv	27
o Den strategiske manipulator	27
o Pastichepersonligheden	27
o Det relationelle selvs opståen	28
- Jenkins og identitet	29
- Del-konklusion af teoretiske afsnit	33
o Giddens	33
o Gergen	34
o Jenkins	34
o Erikson	35
- Facebook	35
o De sociale medier	35
o Anne Scott Sørensen	37
- Værkanalyse af Gitte Rose	43

○ At analysere er at indtage en position	43
○ Den erkendelsesmæssige trappetige	44
○ Metode	44
○ Tolkning/hermeneutik	45
○ Analyse	46
○ Form og indhold	47
○ Strukturalismen – semiotikken	47
○ Den strukturelle narratologi	48
○ Mediernes konvergens	49
○ Analyse!	50
- Analyse af tv-programmer	51
○ Hvad er den overordnede genre?	51
○ Hvordan formidles udsendelsens hensigt?	51
○ Programmets udtryksside – hvordan fremstilles indholdet?	52
Beskrivelse af serieafsnittet – Catfish The Tv show: Trina & Scorpio	52
Analyse:	
- Analyse af serieafsnittet	57
Diskussion	62
Konklusion	66
Litteraturliste	68

Indledning

I dette projekt gives der kvalificerede bud på vores opstillede problemformulering, hvor vi vil beskæftige os med, hvilken indflydelse de sociale medier har på identitetsdannelse. Vi har derfor i følgende projektrapport behandlet begrebet identitetsdannelse, samt de sociale mediers indvirkning på dette. Nærmere bestemt tager denne rapport afsæt i identitetsdannelse i det postmoderne samfund og Catfish fænomenet, som bliver mere udbredt på de sociale medier. Tv-serien "Catfish the TV-Show" omhandler mennesker fra det virkelige liv, der kommunikerer sammen via de sociale medier.

Specielt Facebook har en stor indflydelse på mange menneskers dagligdag. Facebook er en relativt kendt platform, der sammen med andre kommunikationsvenlige platforme, går under betegnelsen de sociale medier. Ved hjælp af de teoretikere vi har beskæftiget os med, har vi kunnet konkludere, at de sociale medier har en indflydelse på individets identitetsdannelse, idet vi har fjernet os fra den primære socialisering og i højere grad, skaber os selv igennem kontakt med vores sociale omgangskredse. Da vi gennem de sociale medier modtager fakta, viden og socialiserer os, er det med til at udvikle selvets identitet. Gennem dimensionerne tekst og tegn, samt subjektivitet og læring, vil rapporten gennem et teoretisk samt analytisk perspektiv, redegøre og forklare rapportens opstillede problemstillinger. Følgende projektrapport indbefatter flere afsnit, som alle har stor væsentlig betydning for, at kunne besvare selve problemformuleringen.

I første halvdel af opgaven, vil læser blive mødt af en redegørelse af de teoretikere, vi beskæftiger os med. De teoretikere vi har valgt at arbejde med, er alle anerkendte fagmænd inden for emnet identitet og deres teorier har vi fundet yderst relevante for, at kunne anskue begrebet identitet. Deres teorier gennemarbejdes dybdegående på det analytiske niveau, hvor meningen er at tilvejebringe de vigtigste argumenter. Dernæst fremstilles et udvalgt afsnit af Catfish serien, som behandles både beskrivende samt analytisk, igennem forskellige analysemodeller. For at slutte projektet af, udmundes en diskussion omkring teoretikernes syn på identitetsdannelse gennem de sociale medier, som skal give et mere klart syn på fremtidsudsigterne for individets udvikling.

Problemformulering

Hvilken indflydelse har de sociale medier på identitetsdannelse?

Hvordan påvirker de sociale medier, individets vilkår, for at udvikle egen identitet og fremtidige muligheder for socialisering? Hertil følger en analyse af et udvalgt afsnit af Catfish the TV-show, for at afgive et eksempel på dette.

Problemfelt

Vi vil i vores projekt beskæftige os med identitetsdannelse i det senmoderne samfund og samtidig have fokus på de sociale medier. Vi vil derfor gerne undersøge, hvilken indflydelse de sociale medier kan have på individets identitetsdannelse. Vi har valgt at inddrage Gergen, Giddens, Jenkins og Eriksons teori, til at belyse selvets identitetsdannelse og ved hjælp af deres teorier finde ud af, hvor stor en indflydelse de sociale medier har på identitetsdannelsen. Ydermere har vi valgt at arbejde med Catfish fænomenet, som bliver mere og mere udbredt på de sociale medier. Vi vil gerne undersøge, hvordan selvets identitetsdannelse på de sociale medier og Catfish hænger sammen. Vi har derfor valgt at analysere et afsnit af Catfish – The TV-Show, idet vi ønsker at se nærmere på, hvordan den er opbygget og hvordan deltagerne reagerer i den. Vi vil gerne se nærmere på, hvorvidt Catfish fænomenet optræder som et socialt skrækscenarie, altså om udbredelsen af dette fænomen kan have en betydning for de sociale mediers fremtid. Til sidst ønsker vi at belyse, hvordan de sociale medier påvirker selvets vilkår, for at udvikle egen identitet og fremtidige muligheder for socialisering.

Metode - Afgrænsning

Vi har valgt at forankre vores projekt i dimensionerne subjektivitet & læring samt tekst og tegn. Dimensionen subjektivitet & læring finder vi passende, eftersom vores fokusområde omfatter identitet, identitetsdannelse og socialkonstruktionisme. Vi tager udgangspunkt i den forandrede selvopfattelse og hvordan de nye teknologier, såsom de sociale medier, har indflydelse på vores dannelse af selvet. Vi supplerer denne teoretiske diskussion yderligere, ved at kaste blikket på et afsnit af Tv-serien Catfish, der skildrer hvordan man kan vælge at bruge de sociale medier, til at fremstå som bedre udgaver af sig selv. Vi vil lave en værkanalyse af det udvalgte afsnit, hvorved projektet forankres i dimensionen tekst og tegn.

Med henblik på at undersøge hvilken indflydelse, de sociale medier har på menneskets identitetsdannelse, vil vi først og fremmest definere hvad begrebet identitet betyder, ved brug af Erik Eriksons teori i Carsten René Jørgensens antologi om identitet. Eftersom de sociale medier er en relativ nyere teknologi, har vi valgt at inddrage teoretikere, som har beskæftiget sig specifikt med identitetsbegrebet i henholdsvis moderniteten og det postmoderne samfund. Disse er følgende: *Kenneth J. Gergen, Anthony Giddens og Richard Jenkins*. For at give et detaljeret overblik over udviklingen af selvet, set i lyset af de nye teknologiske udviklinger, vil vi præsentere Gergens opfattelse af individets selvopfattelse, fra det traditionelle samfund til det postmoderne samfund. Fra *Gergens* teori, har vi valgt at begrænse os til teorierne omkring den sociale mætningsproces, multifreni, og det konstruerede selv – fra *Giddens* teori bruger vi modernitetens dynamikker samt modernitet, senmodernitet, dens eksistentielle parametre og personlig identitet – og fra *Jenkins* bruger vi teorien omkring social identitet.

Catfish fænomenet eksisterer via de sociale medier og skildrer hvordan vi som mennesker, kan manipulere med vores identitet. Vi har derfor valgt at inddrage et afsnit af tv-serien Catfish. På baggrund af det valgte afsnit og teoretikere, vil vi diskutere hvilken indflydelse de sociale medier har for menneskets identitetsdannelse og hvordan de påvirker selvets vilkår, for at udvikle egen identitet og fremtidige muligheder for socialisering.

Vores oprindelige idé var at fokusere på unges identitetsdannelse i det senmoderne samfund og hvordan de sociale medier påvirker de unge. Derfor overvejede vi at inddrage Danah Boyd, som fokuserer på unges færden på internettet og de sociale medier. Ydermere var vores hensigt, at lave et spørgeskema rettet mod unge i alderen 14-17år. I og med at vi har valgt, at fokusere på individets identitetsdannelse, fandt vi det naturligt at udelukke Danah Boyd samt interviewet. Vi har derimod begrænset os til at bruge teoretikere, som supplerer hinanden med teorier omkring samfundets teknologiske udviklinger, identitet og forandringer i identiteten fra modernismen og romantikken til det postmoderne selv. På baggrund af disse har vi valgt at inddrage tv-serien Catfish, som et eksempel på hvordan de sociale medier i sammenspil med identitet kan bruges og misbruges.

Definition af begrebet identitet

Ordet identitet har en fortid som kan spores helt tilbage til den latinske rod "idem", som har betydningen "den samme"¹. Når der derfor tales om et menneskets identitet, sammenkobler man dette med individet som værende noget, som "altid" er identisk og kendetegnende ved den pågældende person. Dette betyder at individet hersker over sin individualitet. Det vil sige at individet udskiller sig fra andre ved at udstråle særprægede træk, i form af psyke, sproget, gestikken, humøret og væremåden.

Det er vigtigt at kunne mestre alle disse forskellige aspekter og samtidigt at kunne forene dem, så de i fællesskab, samler et unikt individ som kan repræsentere selvet i forhold til de forskellige roller.

Dermed sagt, skal et individ kunne mestre at træde i den passende rolle, i forskellige situationer igennem livet. Sammenhængen mellem selvoplevelse og selvopfattelse, er meget vigtig når der reflekteres over fortiden, nutiden samt fremtiden. En forfærdelig tanke ville være, at skulle vågne op en morgen og tro, at man var sin egen lillesøster eller bror. Når tiden reflekteres tilbage over horisonten og tankerne vandrer på erindringerne omkring ens egen barndom, skal det udelukkende være "egne erindringer" som opfyldes i sindet. Man kan derfor have belæg for at kunne sige, at individets opfattelse af sig selv, skal kunne stemme overens med andres opfattelse af selvet².

Identitet er derfor også den pågældendes egen livshistorie som både vedkommende, men også omverdenen gengiver om personen.

Denne livshistorie er den samlede tolkning af erfaringen samt oplevelserne, som er blevet gjort i dette livsforløb. Dog er det ikke kun personlige sider af sindet som definerer hvem vi er som personer, men også det moderne samfund, hvor en vigtig faktor er medierne, livsstile, fællesskaber samt bekendtskaber af grupper, som vi hører til. Hvorfor nu denne stigende opmærksomhed på identitet fra samfundets side? En væsentlig årsag hertil er det opbrud og den forvandling der finder sted, fra tidligere tiders relativt homogene samfund, hvilket angår etnicitet, religiøse sammenhænge og livsførelse, til de nu multikulturelle samfund i form af overnationale sammenslutninger³.

Dette giver dog visse udfordringer hvad angår fællesskaber i disse individualistiske massesamfund, idet en egentlig identitet er blevet mere alsidig, men også mere uklar.

---

¹ Carsten Rene Jørgensen, 2008: 28

² Internetkilde: nefi.dk

³ Carsten Rene Jørgensen, 2008: 19

Stabiliteten svækkes og den enkelte har en større tendens til at forsvinde i mængden. Disse forhold kan have en negativ afsmitning på det samlede fællesskab og dermed skabe et øget angstniveau i befolkningen⁴.

Dette betyder også, at samfundet står overfor nye identitetslidelser. De klassiske lidelser, som førhen dannede de neurotiske udgangspunkter jævnfør Freuds teorier samt behandlingsmetoder, var sammenhængende med individets indre konflikter⁵. Tidligere kunne symptomerne spores tilbage til traumer i barndommen. I dag er problemstillingen en lidt anden, idet de psykiske lidelser er mere fremtrædende og symptomerne mindre gennemskuelige eller decideret mangelfulde i forhold til individets personlige og grundlæggende struktur.

Dermed ikke sagt, at et individ i samtiden ikke kan fremstå som velfungerende på overfladen og bag denne "kulisse" samtidig være påvirket af angst, selvmordstanker, lavt selvværd, oplevelse af meningsløshed etc. Altså bliver disse "nye" lidelser udløst i samspil med de mere personlige oplevelser⁶.

Man kan vove sig ud i en påstand om, at rammerne for det enkelte menneske i den klassiske modernitet var for snævre og begrænsede, hvorimod problemstillingen for det senmoderne menneske er, at rammerne virker mere diffuse og ustabile. Det er derfor nu vigtigere end tidligere, at få udviklet en stabilitet, som kan skabe fundament i form af en referenceramme⁷.

Hvordan en sådan referenceramme bedst skabes, er der ikke overraskende stor uenighed om. Det bygger bl.a. på det forhold, at opfattelsen af identitet ikke er entydig, men mangfoldig. Et eksempel er den *jeg-psykologiske* psykoanalytiker Erik Erikson, der som den første benyttede identitetsbegrebet indenfor psykologi⁸. Han pointerer vigtigheden i, at for at kunne nærme sig 'den menneskelige identitet' kan man anskue dette ud fra forskellige sammenhængende som citeres herunder:

---

⁴ Ibid.: 19

⁵ Ibid.: 20

⁶ Ibid.: 21

⁷ Ibid.: 21

⁸ Ibid.: 31

- *"Det enkelte menneskes bevidste fornemmelse af sin individuelle identitet*
- *Individets ubevidste stræben efter kontinuitet i sin personlige karakter*
- *Manifestationerne af jeg'ets forsøg på at syntetisere forskellige elementer af det enkelte individs psykologiske konstitution og processer*
- *Individets stræben efter at opretholde en indre solidaritet med en social gruppes idealer og identitet"*⁹.

Med dette udtrykker Erikson meget tydeligt, at for at kunne danne sig et indtryk af i hvilken retning man bevæger sig, skal identitetsfølelsen manifestere sig i et samspil med tiltroen til, at ens omverden anerkender én som individ. Erikson mener derudover, at identiteten ikke når et bestemt niveau, men derimod vedvarende revurderes og videregøres således, at den personlige rustning altid er under "omsmeltning" og ikke fremstår statisk¹⁰.

Identitetsbegrebet skitseres også som fire "grove" afgrænsede niveauer¹¹. Det første er jeg-identiteten: Denne er klart det tætteste man kan komme på en såkaldt kerne-identitet, idet betydningen omkring den psykiske sundhed vægtes tungest. Der er en klar forbindelse til personlighedsstrukturens opbygning af fortid, nutid og fremtid. Det betyder, at det samlede billede af selvet skabes, samt påvirkes af personens omgangskreds, uanset om det så er positive eller negative vurderinger¹².

Den personlige identitet differentierer sig meget fra jeg-identiteten, idet der her er fokus på individets fasttømrede mål, som kan være værdier, tilvalg, fravalg, målsætninger, adfærd, karaktertræk etc., som alle er med til at skabe, samt give et subjektivt helhedsbillede af det enkelte unikke "skræddersyede" individ¹³.

Den sociale identitet adskiller sig meget fra de to førnævnte. Hvor man tolker de to førnævnte identiteter som værende mere "private", beskriver den sociale identitet i højere grad noget man er eller gør i sociale sammenhænge.

Den sociale identitet tillægges en bestemt social relation eller (sub)kultur værdier, normer eller idealer.

---

⁹ Ibid.: 31

¹⁰ Ibid.: 32

¹¹ Ibid.: 37

¹² Ibid.: 38

¹³ Ibid.: 38

Et eksempel på dette, er folks passion for et bestemt fodboldhold. Et andet eksempel kunne være mennesker, som har så stor en forkærlighed for veteranbiler, at de føler behov for at mødes i specielle fora og dermed opfatter sig som værende accepteret i en social gruppe. De dertil hørende følelsesmæssige værdier tillægges dette "broderskab" og individets personlige baggrund tilsidesættes så "jeg" bliver til "vi"¹⁴.

Den sidste identitet kaldes for den *kollektive* identitet. Den fremstår mere som en tilføjelse til det samlede perspektiv, da den læner sig op af både den sociale og personlige identitet. Det betyder, at denne identitet kan relateres til mere kulturelt forankrede sociale diskurser, som skaber et overordnet billede af personens udvikling, samt social identitet. Det kan eksempelvis forstås således, at er man af dansk oprindelse, så er denne baggrund ikke alene om at danne grobund for ens udvikling. Når det er sagt, så præger den til stadighed personen i underbevidstheden, herunder selve anskuelsen af visse ting, som ville havde været ganske anderledes hvis man f.eks. var født i en muslimsk tilknyttet kollektiv identitet¹⁵.

En opsummering er derfor følgende på de fire ovennævnte grupper¹⁶:

- Jeg-identitet: Fornemmelse af egne behov samt hvem man er
- Personlig identitet: Individets bevidste valg samt overbevisninger f.eks. i politisk sammenhæng
- Social identitet: Det offentlige billede af individet, roller som indtages i social sammenhæng
- Kollektiv identitet: National identitet, religiøs overbevisning etc.

Disse fire kategorier kan reduceres til to overordnede væsentlige komponenter. Jeg- og personlig identitet kan kaldes for selv-identitet og den anden komponentgruppe kan kaldes for social-identitet; dækkende over den sociale og kollektive identitet.

De fire identitetsformer er ikke noget, vi er udstyret med fra barns ben. De bliver først en realitet senere i livet, idet ungdommen anses for en selvstændig livsfase. Årsagen til dette skal findes i det forhold, at der særligt i ungdomsårene opstår så mange muligheder for at skabe sin egen specielle identitet.

---

¹⁴ Ibid.: 39

¹⁵ Ibid.: 39

¹⁶ Ibid.: 40

Det er specielt i det senmoderne samfund, at eksplicitte krav til de unge er af et minimalt omfang. Der forventes ikke langsigtede forpligtelser, da de unge skal ud og afsøge egne græsgange, forløse deres potentiale og udveksle samt erfare forskelligartede livsformer. Alt sammen noget som er med til at forberede og skabe et solidt fundament for deres kommende "voksenliv"¹⁷.

Anthony Giddens

Anthony Giddens bruger ordet *modernitet* i en meget generel betydning. Med den generelle betydning refererer han til de institutioner og adfærdsformer, der begyndte at blive etableret i det post-feudale Europa. Moderniteten kan altså dermed forstås som nogenlunde ensbetydende med *den industrialiserede verden*. Dog kræver det, at man anerkender, at industrialiseringen ikke er den eneste institutionelle dimension i moderniteten. Med industrialiseringen refererer han til de *sociale relationer*, som er forbundet med den udbredte brug af maskineri i produktionsprocesserne. Kapitalismen er en anden dimension i moderniteten. Denne dimension skal forstås som et system af vareproduktionen.

Vareproduktionen involverer både konkurrerende produktmarkeder og arbejdskraftens omdannelse til varer. Det er altså muligt at tjene penge på andet end jorden. Disse dimensioner skelnes fra overvågningens institutioner, som han anser, som værende baggrunden for forøgelsen af organisatorisk magt, forbundet med fremvæksten af det moderne sociale liv¹⁸. Med overvågningsdimensionen refererer Giddens til kontrol og tilsyn med befolkningen. Ifølge Giddens er moderne organisationer ikke karakteriseret ved deres størrelse eller bureaukratiske karakter. Han udtaler: "*Den, der taler om modernitet, taler ikke blot om organisationer, men også om organisering – den regulariserede kontrol med sociale relationer på tværs af uendelige afstande i tid og rum*"¹⁹. Ifølge Giddens repræsenterer de moderne institutioner noget usammenhængende, i forhold til de præmoderne kulturer og livsformer. Der bliver altså gjort op med normerne i moderniteten og det bliver mere usammenhængende; det er individet der er i centrum og individets selvudvikling der er fokus på. Samfundet får flere rettigheder og skaber en ekstrem dynamik, idet individerne bryder med normerne fra både det post-feudale Europa og industrialiseringen. Giddens skriver:

---

¹⁷ Ibid.: 135

¹⁸ Anthony Giddens, 1996: 26

¹⁹ Ibid.: 27

”Den moderne verden er en „løbsk verden”: Ikke alene er den sociale forandrings hastighed langt højere, dens omfang og den dybde, hvormed den påvirker tidligere eksisterende sociale praksiser og adfærdsformer, er også langt større.”²⁰ Med dette mener han, at udviklingen og dynamikken i den moderne verden er ekstrem. Det er derfor uundgåeligt at der vil ske en udvikling i samfundet; både i form af de sociale relationer men også individets selvudvikling.

Modernitetens dynamikker

Ifølge Giddens er modernitetens institutionelle træk allerede etableret igennem industrialismen og i det post-feudale Europa. Han beskriver disse, som *modernitetens dynamik* og den består af tre hovedelementer, eller nærmere, sæt af elementer: 1. *Adskillelsen af tid og rum*, 2. *Udlejringsmekanismer* og 3. *Institutionel refleksivitet*. Giddens første element kalder han *Adskillelse af tid og rum*. Alle kulturer og samfund har haft en opfattelse af *tid og rum*, altså haft metoder, hvorpå de kunne beregne tid og placere sig selv i rummet²¹. Ifølge Giddens findes der ikke noget samfund, hvor individerne ikke har en forståelse af fortid og nutid. Alle kulturer har en måde, hvorpå de kan markere en særlig bevidsthed om stedet.

Giddens siger: ”I præmoderne sammenhænge var *tid og rum* imidlertid forbundet gennem *stedets beliggenhed*”²². I større præmoderne kulturer udviklede man flere metoder, hvorpå man kunne udregne disse størrelser, som eksempelvis kalendere og landkort²³. Udviklingen i *Adskillelsen af tid og rum* er karakteristisk under moderniteten, man kan nærmere kalde elementet sammenrykningen af *tid og rum*, idet de enkelte fænomener under moderniteten og senmoderniteten bliver mere og mere sammenrykket. Det vil altså sige, at skellet mellem *tid og rum* rykker tættere på hinanden, og på baggrund af dette, er det ikke muligt at forestille sig udviklingen fra det præmoderne til det moderne. Denne udvikling forudsætter en social organisering af en præcis koordination af handlinger, foretaget af mange mennesker, der fysisk er adskilte fra hinanden²⁴. Fænomenet *tid og rum* har igennem moderniteten udviklet sig markant, blandt andet som følge af globaliseringen, som gør at vi kan kommunikere på tværs af fysisk afstand og tidszoner. Informationsstrømmen over globale afstande, er derfor meget mere tilgængelig end i den præmoderne tid.

---

²⁰ Ibid.: 27

²¹ Ibid.: 28

²² Ibid.: 28

²³ Ibid.: 28

²⁴ Ibid.: 29

Det er ifølge Giddens nemt at fornemme, hvor grundlæggende adskillelsen af tid og rum er for den massive dynamik, som moderniteten er med til at introducere i menneskelige sociale anliggender²⁵. Det andet element kalder Giddens *udlejningsmekanismer*. Denne titel er ifølge Giddens en metafor, idet den er en bevidst modsætning til differentiering, som sociologer ind imellem anvender til at skelne mellem præmoderne og moderne systemer²⁶. Differentiering henviser til en tiltagende funktionsadskillelse og aktivitetsform, der i præmoderniteten var diffust organiseret, bliver mere specialiseret og præciseret i moderniteten. Moderniteten skaber en voksende acceleration af "tid-rum-udstrækningen", idet de moderne institutioners karakter og betydning, det vil sige de sociale relationer, "løftes ud" af lokale sammenhænge og genskabes på tværs af tid og rum²⁷. Det er denne "løften ud"²⁸ Giddens hentyder til, med ordet "udlejring". Ifølge Giddens findes der to udlejningsmekanismer, *Symbolske tegn og ekspertsystemer*, fællesbetegnelsen for disse kalder han de *abstrakte systemer*²⁹. De symbolske tegn er udvekslingsmedier. Et godt eksempel på dette kan være penge.

Det er altså noget, der har en standardværdi og som kan veksles med hinanden på tværs af kontekster. Det kan sættes i forbindelse med tid og rum. Penge er et kreditmiddel og sætter derfor parentes om tid. Ydermere sætter det også parentes om rum, da penge kan handles på tværs af lande og individer der aldrig møder hinanden. Ekspertsystemerne sætter også parentes om tid og rum, ved anvendelsen af teknisk viden, det er meget væsentligt for ekspertsystemerne at have tillid til den tekniske viden; altså ekspertviden. Ekspertsystemerne er alle de systemer, som videnskaben og den rationelle fornuft har givet os og som vi har tillid til at virke. Disse systemer gennemtrænger næsten alle aspekter af det sociale liv i moderniteten. Det kan eksempelvis være den mad vi spiser, den medicin vi tager, de bygninger vi bor i, etc. Ekspertsystemerne er dog ikke begrænset til områder med teknologisk ekspertise; de kan også udstrække sig til de sociale relationer og selvets intime verden. Lægen og terapeuten er altså lige så vigtige for ekspertsystemerne som teknikeren og videnskabsmanden³⁰. Det kan eksempelvis være GPS'en vi forventer virker. Vi kan havne helt andre steder i verden, end hvad der egentlig var vores destination, fordi vores tillid til dette ekspertsystem er stor. Ekspertsystemerne afhænger derfor af *tillid*.

---

²⁵ Ibid.: 29

²⁶ Ibid.: 29

²⁷ Ibid.: 30

²⁸ Ibid.: 30

²⁹ Ibid.: 30

³⁰ Ibid.: 30

Tillid spiller en afgørende rolle, idet det er tilliden der gør, at individet kaster sig ud i forpligtelse; dette kan eksempelvis være et parforhold. Tilliden er hovedsageligt relateret til fraværet i tid-rum og uvidenhed. Giddens mener at tid og rum sammenrykkes og bliver mere og mere til én end to. Det ser vi eksempelvis som følge af ekspertsystemerne, da vi ved hjælp af internettet kan kommunikere samtidig på tværs af tid og rum. Et eksempel på dette er Skype, hvor vi kan sidde i hver vores verdensdel og dele noget samtidigt. Vi har derfor tillid til fraværet i tid og rum. Vi har altså ikke noget behov for at have tillid til en person, der hele tiden er inde for synsvidde, idet handlingerne hele tiden kan overvåges. Der er altså ingen grund til mistillid, når handlingerne er overvåget. Ydermere kan den manglende tillid ifølge Giddens ses i et monotont, dårligt lønnet job, idet arbejdsindsatsen ikke vil bære præg af samvittighedskvaler³¹. Med det mener Giddens at medarbejderen i det dårligt lønnede job ikke vil have dårlig samvittighed ved at gøre et dårligt stykke arbejde. Der er derfor ikke tillid til medarbejderen. De abstrakte systemer hænger derfor i høj grad sammen, da individer bruger flere og flere penge på samfundsskabte institutioner. Ekspertsystemer, som eksempelvis vuggestuer, børnehaver og plejehjem. Dette er med til at løfte de primære sociale relationer ud af den traditionelle familiesammenhæng og dette kræver en stor tillid til disse ekspertsystemer. Det er altså vigtigt for samfundet, at tilliden til ekspertsystemerne forbliver opretholdt.

Den tredje væsentlige faktor bag modernitetens dynamik er *institutionel refleksivitet*. Konteksten for den gennemgribende refleksion er ifølge Giddens: "*Transformationen af tid og rum skubber, sammen med udlejningsmekanismerne, det sociale liv ud af det greb, som tidligere etablerede forskrifter og praksiser havde.*"³² Det er vigtigt at kunne skelne mellem modernitetens refleksivitet og den refleksive handlingsregulering, da dette er en del af al menneskelig aktivitet³³. Moderne refleksivitet er den tilbøjelighed, som er i de fleste aspekter af sociale handlinger og er i materielle relationer med naturen. Vi reviderer altså vores sociale relationer, vi sender vores børn i institutioner og vores bedsteforældre på plejehjem. Individet er hele tiden til revision på baggrund af den nye information og viden vi bliver fodret med. Det senmoderne samfund er præget af aftraditionalisering og der ligger færre og færre ting fast for individet på forhånd. Vi har altså øgede muligheder for at reflektere over tilværelsen og mulighederne. Giddens udtaler det således:

---

³¹ Ibid.: 31

³² Ibid.: 32

³³ Ibid.: 32

*”Det er et kompliceret fænomen, fordi der eksisterer mange muligheder for refleksion over refleksiviteten under moderne sociale betingelser.”*³⁴ Med dette mener Giddens, at der er plads til individualisering og dyrkelse af selvet; både indenfor samfundet men også for selvets egen identitet. Det vil sige, at der i højere grad er fokus på selvet og selvidentitet i modernismen. På baggrund af bruddet med normerne og aftraditionaliseringen, giver det individet mulighed for en større selvudvikling. Med dette mener han, at individet ikke længere tilegner sig viden og traditioner igennem den primære socialisering; det er noget individet i højere grad selv tilegner sig.

Samfundsvidenskaberne spiller en helt grundlæggende rolle i modernitetens refleksivitet³⁵. Identitetsdannelsen sker altså i sammenspillet mellem individet og samfundet. Modernitetens refleksivitet vender op og ned på forventningerne til oplysningstidens fornuft; det er både forventningerne til den samfundsvidenskabelige og den naturvidenskabelige viden. Modernitetens refleksivitet anses som et produkt af fornuften. Ydermere mente den moderne videnskab og filosofiens stamfædre selv, at de ledte vejen for sikkert funderet viden om den sociale verden, men kravet om fornuft i moderniteten var ved at overvinde oplysningstidens fornuft. Det er altså i senmoderniteten vigtigt at lytte til filosofien og videnskaben, men samtidig have sin egen fornuft med sig i sin identitetsudvikling.

Alle faktorer, både inden for humaniora og videnskab kan tages op til revision. Der er altså altid plads til udvikling indenfor alle fagområder. Det er derfor altid muligt for individet at udvikle sin viden og identitet³⁶.

Ifølge Giddens er senmoderniteten præget af en række "risikoparametre". Udviklingen indenfor teknologien og videnskaben, kan have nogle konsekvenser for samfundet. Det kan eksempelvis være udviklingen af atomvåben: Så længe teknologien til at konstruere disse atomvåben eksisterer, vil der være en risiko for masseødelæggelse³⁷. På samme måde står naturen, som fænomen overfor risici, idet den er præget af menneskets dominans, og eksisterer uafhængigt af det sociale liv. Eftersom den er præget af menneskets dominans, kan man på sin vis sige, at den har nået sit endeligt. Med dette mener han, at landbruget har mindre og mindre betydning, at der er sket en udvikling frem til senmoderniteten, og fokus ligger mere på teknologien end på landbruget.

”Formidlet erfaring har siden den første erfaring med skriftsproget påvirket både selvidentiteten og den grundlæggende organisering af sociale relationer.

---

³⁴ Ibid.: 32

³⁵ Ibid.: 33

³⁶ Ibid.: 33

³⁷ Ibid.: 13

Med udviklingen af massekommunikation, og særligt den elektroniske kommunikation, bliver den gensidige indtrængningsproces, som finder sted mellem selvudvikling og sociale systemer helt op på et globalt niveau, stadig mere udtalt.”³⁸

Med dette mener Giddens altså at erfaringen med sproget påvirker udviklingen af identitet, sammen med selvets sociale kontekst. Han påstår at den verden vi lever i, i dag er fundamental anderledes end de tidligere historiske perioder, idet udviklingen med massekommunikation og især den elektroniske kommunikation, er i så stor udvikling. Det er netop dette som er med til at fænomenet tid og rum sammenrykkes mere og mere; altså at skelnen mellem tid og rum bliver mindre. Det er muligt at kommunikere på tværs af landegrænser, ved hjælp af elektronikken, såsom telekommunikation og internet. Dette kan have en effekt på vores læringsproces. Individets læringsproces finder altså sted mellem dets selvudvikling og de sociale systemer, som hele tiden er under udvikling i senmoderniteten.

Modernitet, senmodernitet, dens eksistentielle parametre og personlig identitet.

Det er altså eksistentielt for senmoderniteten, at bevidstheden om refleksiviteten er på et meget overordnet niveau, og samtidig er meget vigtig for selvudviklingen.

Modernitetens refleksivitet hænger nøje sammen med forventningerne om, at både det sociale og det naturlige miljø vil blive underlagt rationel styring. Det handler altså om, at viden konstant vil trænge ind og blive analyseret og beskrevet. Ydermere er aftraditionaliseringen også en essentiel faktor for udviklingen fra det moderne til det senmoderne. Det er i overgangen fra det præmoderne til det senmoderne der er et opbrud med de traditionelle normer. Giddens kalder det de traditionelle skæbneforestillinger. Individet ved hvad livet skal byde på, og hvilke muligheder det har; det er eksempelvis de sociale relationer og den sociale arv. Men under moderniteten sker der et brud med denne tankegang og det bliver muligt at skabe sig en selvidentitet. Derfor er moderniteten og senmoderniteten præget af en tankegang, der har risiko som fundamentalt element. Det er gennem de *abstrakte systemer* individet tvinges til "*at acceptere risiko som en risiko*"³⁹. Det er det samme som at anerkende, at ingen aspekter i livet er forudbestemt; altså at det er ikke skæbnepræget men individet selv, der tager stilling til hvilken vej det vil gå. Der er altså åbent for nye og tilfældige hændelser. Når individet kaster sig ud i livet, på egen hånd, uafhængigt af dets sociale relationer, er der en risiko, som det må se i øjnene.

---

³⁸ Ibid.: 13

³⁹ Ibid.: 41

Ifølge Giddens er ændringer i det intime aspekt af det personlige liv, forbundne med skabelsen af sociale forbindelser af en stor rækkevidde. Han forsøger ikke at benægte eksistensen af mellemliggende former for forbindelser, som eksempelvis specifikke lokaliteter. Han udtaler:

*"Det omfang af tid-rum-udstrækning, som høj-moderniteten skaber, er imidlertid så stort, at "selvet" og "samfundet" for første gang i den menneskelige historie bliver gensidigt forbundne i det globale miljø."*⁴⁰

Med dette mener Giddens at den teknologiske udvikling i moderniteten er så stor, at tid-rum fænomenet er meget mere sammentrukket, altså at det er nemmere for selvet og samfundet at blive forbundet i det globale miljø, eksempelvis via internettet og på tværs af landegrænser.

Som tidligere nævnt medfører moderniteten en helt elementær dynamik i den menneskelige verden, som har stor indflydelse på selvet. Denne dynamik er forbundet med forandringer i tillidsmekanismerne og i risikomiljøerne⁴¹. Giddens påstår at modernitetens refleksivitet strækker sig helt ind til selvets inderste og han skriver: *"I en post-traditionel orden bliver selvet med andre ord et refleksivt objekt."*⁴² Med dette mener han at efter aftraditionaliseringen, er det individet selv der skal reflektere; det er altså en del af selvidentitetens udvikling.

Giddens mener dog også, at følgerne af denne selvrefleksion, kan give udslag af angst og depression. Det senmoderne samfund er præget af muligheder og valg, som selvet hele tiden skal tage stilling til og reflektere over. Dette er med til at frembringe psykiske problemer som personlig meningsløshed: Den følelse, at livet ikke har noget værdifuldt at tilbyde, bliver fundamental i senmoderniteten⁴³.

Ydermere spiller de abstrakte systemer også en mere central rolle i forbindelse med modernitetens institutionelle orden og skabelsen af individets kontinuitet⁴⁴. Børns tidlige socialisering afhænger eksempelvis ofte meget af ekspertsystemerne, altså pædagoger, læger og lærere. De råd børnene og forældrene får, af eksempelvis læger og pædagoger, er også refleksivt responsafhængige. Rådene er altså offer for ny forskning, som hele tiden skal tages til revision. Fremvæksten af forskellige terapiformer er, ifølge Giddens den åbenlyse forbindelse mellem de abstrakte systemer og selvet. Han mener at man kan betragte udviklingen indenfor terapi negativt, og som en følge af modernitetens udvikling.

---

⁴⁰ Ibid.: 46

⁴¹ Ibid.: 46

⁴² Ibid.: 46

⁴³ Ibid.: 18

⁴⁴ Ibid.: 47

Moderniteten bryder med de traditionelle normer og sociale relationer og skaber en vis tomhed for individet, idet samfundets traditionelle beskyttende rammer forsvinder og erstattes af langt større og upersonlige organiseringer. Dette er altså med til, at individet føler sig efterladt og alene i verden, idet individet vil føle en mangel på psykologisk sikkerhed, som de traditionelle rammer giver. Giddens har derudover en anden opfattelse: *"I moderniteten bliver selvidentitet problematisk, på en måde som står i kontrast til forholdet mellem selv og samfund i traditionelle sammenhænge."*⁴⁵ Med dette mener han ikke at der kun er tale om et tab, eller at det er ensbetydende med, at angsten forøges under moderniteten. Nærmere at terapi ikke kun er et middel til at håndtere den nye angst, men i ligeså høj grad udtryk for selvets refleksivitet – et fænomen, som skaber en balance mellem muligheder og potentiel katastrofe, både på det individuelle niveau og i forbindelse med modernitetens bredere institutioner.

Gergen – Det mættede selv – Identitetsdilemmaer i nutiden

Kenneth J. Gergen er professor i psykologi ved Swarthmore College og forfatter til bogen *"Det mættede selv – Identitetsdilemmaer i nutiden"*⁴⁶. Gergen mener at selvet i det postmoderne samfund, er genstand for en social mætning.

*"Bogens titel *The Saturated self* er, som det fremgår af kolofonen, oversat til *Det mættede selv*, forstået således, at selvet er genstand for en social mætning, i samme forstand som en opløsning eller en farve kan være mættet"*⁴⁷.

Bogens tese er, at denne sociale mætningsproces forårsager dybtgående forandringer i vores selvforståelse⁴⁸. Det tyvende århundrede har været domineret af to typer af selvopfattelser; den romantiske samt den modernistiske selvopfattelse. Det romantiske selv bestod af dybtliggende indre personlige egenskaber, som lidenskab, kreativitet og moralske følelser. Disse egenskaber var essentielle ved etableringen af dybe relationer, venskaber og gav mening i tilværelsen.

Videnskaben udspringer af den rationelle tænkning og i takt med imponerende videnskabelige resultater, bl.a. indenfor teknologi opstod der i den vestlige kultur en ny form for bevidsthed: Den modernistiske⁴⁹. Den modernistiske selvopfattelse byggede på rationel tænkning og havde tiltro til opdragelse, et stabilt familieliv og rationelt valg af ægtefælle⁵⁰.

---

⁴⁵ Ibid.: 47

⁴⁶ Internetkilde: Thetaosinstitute.net

⁴⁷ Kenneth J. Gergen, 2006:9

⁴⁸ Ibid.: 30

⁴⁹ Ibid.: 30+44+52-53

⁵⁰ Ibid.: 30

De mangeårige traditioner i modernismen og romantikken har begge faste selvopfattelser. For romantikken; betydningen af nære relationer, fællesskab, tilhørsforholdet og for moderniteten; rationel tænkning og videnskab. Disse er ifølge Gergen genstand for ukontrollerbare forandringer. Vores sociale relationer er forandret på baggrund af de nye teknologier, som vi hurtigt inddrager i vores hverdag. Vi har adgang til tusindvis af datakilder via internettet; telefoni gør det muligt at kommunikere på tværs af lande og flyrejser gør det endvidere muligt at komme vidt omkring i verden⁵¹. Derved har vores relationer udvidet sig fra det lokale samfund til det globale. Det er netop disse typer af begivenheder der manifesterer sig, som resultat af de dybtgående sociale forandringer og gør at vi i stigende grad eksponeres for andres mening, værdier og livsstil. Denne sociale indlejring driver os frem mod en ny selvbevidsthed: Den postmoderne⁵². Gergen identificerer det mættede selv med de postmoderne vilkår, som netop beskrevet. I den postmoderne æra følger der ikke en række personlige egenskaber med, som skal udforskes ligesom i den romantiske og modernistiske tilgang. Dette skyldes den sociale mætning, der via de nye teknologier mætter os med bl.a. nye indtryk, relationer på tværs af lande, meninger og livsstile. Disse faktorer er med til at trække os i utallige retninger og indbyder os til at spille mange forskellige roller. Der er tale om en fragmentering af selvopfattelsen, hvor vores autentiske selv, med faste egenskaber og fast selvopfattelse, betvivles. Dermed er det fuldt mættede selv intet selv overhovedet⁵³.

*"Den sociale mætning udruster os med en mangfoldighed af usammenhængende og enkeltstående sprog om selvet. Alt det, vi „ved er sandt“ om os selv, betvivles og bespottes af andre indre stemmer. Denne fragmentering af selvopfattelsen modsvarer en mangfoldighed af usammenhængende og indbyrdes uforbundne relationer"*⁵⁴.

Gergen betegner de nye indtryk og relationerne, som stemmer der kappes om retten til virkelighed og om at blive accepteret; som legitime udtryk for det sande og det gode f.eks. den rigtige livsstil, den rigtige holdning, den rigtige religion osv. I og med at vi bliver eksponeret for disse stemmer, må vi som individer gøre op med os selv, hvilken virkelighed og sandhed vi vælger at tilegne os. Gergen mener derfor, at individet lever i en kontant konstruktion og rekonstruktion af selvet.

---

⁵¹ Ibid.: 13-15

⁵² Ibid.: 73

⁵³ Ibid.: 30

⁵⁴ Ibid.: 30

Ydermere giver selvets virkeligheder efter for refleksive spørgsmål og viger til sidst for et begejstret fund, af endnu en virkelighed. Individet har dermed ikke et definerbart selv og stabilt center ⁵⁵.

Den teknologiske udvikling og den sociale mætningsproces

Gergen opdeler den teknologiske udvikling i to faser; *den lavteknologiske fase* og *den højteknologiske fase*. Gergen beskriver syv omfattende udviklinger i den lavteknologiske fase, der finder sted omkring århundredeskiftet. Disse udviklinger er følgende:

- 1) Jernbanen
- 2) Det offentlige postvæsen
- 3) Bilen
- 4) Telefoni
- 5) Radio
- 6) Film
- 7) Bøger

Ifølge Gergen ligger disse udviklinger til grund for den sociale mætning⁵⁶. Den nye teknologi har haft stor indflydelse på menneskers mobilitet og relationsdannelse⁵⁷. Som tidligere nævnt, udspillede de fleste relationer sig indenfor gåafstand; det var sociale relationer der foregik ansigt til ansigt. Flyttede man eksempelvis fra et lokal samfund, betød det som regel at relationerne blev afbrudt. Dermed var de sociale relationer begrænsede i tid og rum og ens sociale omgivelser var ensartede; sprogbrug, ansigter og adfærd var relativt homogene og ændredes langsomt. Med de nye udviklinger og den industrialiserede verdens indtræden, svandt dette ansigt til ansigt samfund langsomt ⁵⁸.

I den højteknologiske fase introducerer Gergen os for luftfart, Tv'et og den elektroniske kommunikation. Disse udviklinger bidrager til yderligere relationsdannelser. Gergen inddrager fænomenet *selv-mangfoldiggørelse*. Dét betyder, at kunne være til stede mere end ét sted ⁵⁹.

---

⁵⁵ Ibid.: 30-31

⁵⁶ Ibid.: 74

⁵⁷ Ibid.: 76-77

⁵⁸ Ibid.: 85

⁵⁹ Ibid.: 79

På baggrund af de nye teknologiske udviklinger, eksponeres det nutidige individ for talrige sociale relationer. Vi bombarderes med ord fra tv, telefoni, e-mail og Facebook, og det vrimler med nye ansigter bl.a. til koncerter, på rejser og weekendophold. Disse elementer gør, at antallet af og forskelligheden af vores relationer samt deres varighed, stiger i kraft af de nye teknologier. Gergen mener at den yderste konsekvens af disse nye teknologier, er at nå en tilstand af den sociale mætning⁶⁰.

Som nævnt tidligere var relationerne førhen begrænset i tid og rum. I dag udgør tid og rum ikke en trussel mod en relation. På baggrund af de nye teknologier, er det muligt at vedligeholde kontakten med bekendtskaber fra fortiden. Det kunne f.eks. være ens gamle universitetskollegaer, bekendtskaber stiftet på en ferie, gamle arbejdskollegaer osv. Dermed bliver vores repertoire af bekendtskaber stadig mere udvidet, jo længere vi bevæger os fremad i livet. Tempoet i relationerne stiger og de relationer der førhen kunne tage måneder eller år at etablere, kan foregå på enkelte dage eller uger. "*Men samtidig med at fortiden bevares og til stadighed er disponeret til at indgå i nutiden, forekommer der også en fremskyndelse af fremtiden*"⁶¹. Gergen påpeger, at vi med den elektroniske kommunikation, telefoni og gennem diverse websites som Facebook, kan opretholde en næsten uafbrudt forbindelse til hinanden. Desuden kan en samhørighedsfølelse opstå gennem de elektroniske teknologier, som kan udfolde en levende følelse af gensidig afhængighed.

Gergen beskriver Tv'et, som én af de udviklinger, der dramatisk har skabt øget variation i de relationer vi indgår i⁶². Ydermere forklarer han, at da radio og film blev udviklet, blev andre menneskers meninger, ansigtsudtryk, manerer og forskellige former for relationsdannelser formidlet til de tilstedeværende og dermed mangfoldiggjort⁶³. På trods af at Tv'et skabte en eksponentiel vækst i *selv-mangfoldiggørelsen*, er der også en kulturel faktor der spiller ind. De forskellige identiteter vi stifter bekendtskab med, lever videre gennem kulturens historie f.eks. gennem genudsendelser i Tv'et. Med udviklingen af videomaskinen er det muligt at gense og se nye film. Det gør, at man kan vælge de film med de skuespillere man ønsker at identificere sig med, samt de historier som nærer ens fantasi. Ydermere lever den sociale forbindelse videre efter skuespillernes død. Mange bevarer eksempelvis deres private forhold til Marilyn Monroe og James Dean på trods af, at de ikke længere lever. Medierne udvider omfanget og variationen af de relationer, som er tilgængelige for befolkningen.

---

⁶⁰ Ibid.: 85

⁶¹ Ibid.: 86

⁶² Ibid.: 86-87

⁶³ Ibid.: 78-79

Spørgsmålet er, om disse relationer er virkelige og vigtige, da der hverken er en gensidig kontakt eller kommunikation – hvordan kan disse forhold være reelle? Ifølge Gergen er mødet ansigt til ansigt ikke en nødvendighed. Han nævner at nogle af verdenshistoriens mest intense kærlighedshistorier, forløb gennem brevudveksling. Ydermere påpeger han menneskers relation til religiøse skikkelser. Til trods for, at disse ikke har en direkte gensidig kommunikation, knytter mennesket et tæt bånd til disse skikkelser. Gergen mener ikke, at det håndgribelige er en essentiel faktor for vigtigheden i en relation. En mediefigur eller blot et bekendtskab stiftet via nettet, må dermed også kunne spille en vigtig rolle i en persons privatliv⁶⁴.

Når relationerne ikke etableres ansigt til ansigt, men gennem elektronisk kommunikation, ændrer de karakter, da de ikke længere er bundet til et geografisk rum, som hjemmet, det lokale samfund, skolen m.m. Det gør dog, at man bliver afskåret fra den visuelle information, som mimik og øjenkontakt. Vi forhindres dermed i at aflæse den andens mine-spil. Dette giver plads til at fantasere og skabe imaginære forestillinger om den anden. Det kunne f.eks. være at fantasere sig til, at den anden har romantiske følelser for en, og derved handle derefter⁶⁵.

Ifølge Gergen intensiverer teknologien det emotionelle aspekt i mange relationer, og mange giver sig hen til disse. Gergen stiller efterfølgende det spørgsmål, om det ikke vil give en følelse af overfladiskhed og en manglende tilbøjelighed til at involvere sig?

I det traditionelle samfund blev langvarige forhold genstand for normalisering; den emotionelle intensitet erstattedes med en tryghedsfølelse. Ydermere var der en uformel overvågning, som naboer der holdt øje med hinanden. De mindste detaljer om ens privatliv kunne blive til samtaleemner for alle. Derfor prøvede man for så vidt muligt, at undgå at afvige fra normen. I nutiden, som er præget af den sociale mætning, er disse elementer ikke særligt fremtrædende. Når vores relationer stadig afbrydes, bliver det vanskeligere at en relation normaliseres. Med dette mener Gergen, at vi sjældent på hjemmefronten slapper af og er præget af ro. Vi afbrydes konstant af telefonopkald, tv, Facebook beskeder, sms osv.

Når relationerne rækker bredt, hovedsageligt gennem de elektroniske midler, er det ikke let for andre, at kontrollere hvad man foretager sig. Man får derfor en større frihed til at slå sig løs f.eks. på rejser eller gennem de sociale medier. Der er større frihed til at indtræde i de roller man lyster, uden at skulle stå til ansvar.

---

⁶⁴ Ibid.: 80

⁶⁵ Ibid.: 88

Dermed mener Gergen, at individet i nutiden har svært ved at komme ind i en fast rutine, da ens egen identitet, samt repertoire af relationerne omkring os, konstant er i bevægelse ⁶⁶. Ydermere krydrer fraværet vores fantasi om hinanden, sådan at fjernrelationerne gennem de elektroniske midler, bevarer en glød og dermed relationens høje værdi ⁶⁷.

Befolkningen af selvet

Den begyndende virkning af den sociale mætning, ses ved at vi som individer begynder at indoptage elementer fra andre personers adfærd. Vi bliver pasticher eller efterligninger af hinanden. Det er denne selv-befolkningsproces, som svækker den traditionelle tilknytning til den romantiske og modernistiske livsform. Med de sociale mætningsteknologier møder vi utallige af mennesker, som vi skal forholde os til. Det gør, at vi bliver udsat for nye relationsformer, unikke situationer, muligheder og en særlig følelsesintensitet. På baggrund af de store strømninger af informationer vi får gennem de nye teknologier, bekræfter specialister i børns udvikling, at socialiseringsprocessen nu foregår gennem hele livet, og ikke kun gennem den primære og sekundære socialisering. Når vi omgås andre mennesker, har det ifølge Gergen to virkninger: *At vide at* og *at vide hvordan* ⁶⁸. *At vide at*, omfavner vores forståelse af den sociale viden. Den sociale viden omfatter elementer, som vores sprogbrug, handling, påklædning, meninger, livsstil osv.

"Vi indoptager enorme mængder af information om de mønstre, der gør sig gældende i relationernes gensidige udvekslinger. F.eks. giver blot en enkelt time på gaden os oplysningen om, hvordan sorte, hvide, overklassen, lavere klasser og andre går klædt" ⁶⁹.

Desuden observerer vi hvordan andre menneskers relationer til hinanden udspiller sig, såsom relationen mellem mødre og døtre, venner, forretningsfolk og bygningsmedarbejdere. Bøger kan følge os igennem en ulykkelig kærlighedshistorie, radiokommentatorer giver udtryk for deres meninger på f.eks. sport, miljørelevante dilemmaer og andre emner. Tv'et har diverse udsendelser som nyhederne, der giver os en indsigt i, hvad der foregår nationalt og internationalt. Ydermere findes der forskellige tv-programmer, der optager forskellige emner som eksempelvis Catfish fænomenet, som vi inddrager i denne opgave.

---

⁶⁶ Ibid.: 90

⁶⁷ Ibid.: 91

⁶⁸ Ibid.: 92-95

⁶⁹ Ibid.: 92

Med disse indflydelser vi får alle vegne fra, ekspanderer vores sociale viden time for time⁷⁰. Forøgelsen af denne viden danner grund for hvordan vi i praksis genererer den tilegnede viden, sådan at vi effektivt kan bruge den i vores sociale liv. Det kalder Gergen for det *at vide hvordan*. Det handler i høj grad om at kunne besidde den passende adfærd og optræden i en given situation. Gergen giver et eksempel på en arbejdskollega, der overvejer at blive skilt. Med den sociale viden, som vi har tilegnet os via de forskellige medier, er det højst sandsynligt, at vi før eller siden, er blevet præsenteret for en ulykkelig kærlighedshistorie. Dermed ved man mere eller mindre hvad der vil ske, og man er bedre forberedt til at handle. Den sociale mætning er dermed med til at øge den efterligning af hinanden, som vi i stigende grad handler ud fra.

*"Vi fremstår for hinanden som enkeltstående individer, som enheder, der er gjort i ét stykke. Men i kraft af den sociale mætning kommer vi til at huse et omfattende galleri af skjulte potentialer – man kan blive en bluessanger, en sigøjner, en aristokrat eller en forbryder. Alle disse selver har en latent eksistens og kan under de rette betingelser springe ud i det virkelige liv"*⁷¹.

Udover at befolkningen af selvet bidrager til en udvidet horisont, bidrager den ligeledes med de indre stemmer, som Gergen vælger at kalde for sociale genfærd. De sociale genfærd er indre stemmer, der betegner selvet (karakterer og adfærd) vi erhverver os fra andre. De bidrager til indre dialoger og private diskussioner vi har med os selv om andre, samt begivenheder og spørgsmål.

På baggrund af en undersøgelse af Mary Gergen, bestod de fleste af de såkaldte genfærd af nære venner fra tidligere perioder i ens liv. Familiemedlemmer optrådte hyppigt; som regel var det den mest dominerende stemme i familien. En vigtig pointe er, at en fjerdedel af de genfærd der blev nævnt, var personer som de unge i forsøget aldrig havde mødt. Det tog form af entertainere, skuespillere og religiøse skikkelser som Jesus. Disse sociale genfærds funktioner, var en form for inspirationskilde til handlingsmønstre, meninger, besvarelser af spørgsmål og endda en følelsesmæssig støtte. *"Det er som om min bedstemor våger over mig og viser, at hun elsker mig, også når jeg ikke klarer mig godt"*⁷². Eftersom den sociale mætning lidt efter lidt øger befolkningstætheden, vil enhver dragning mod en velformet identitet blive genstand for øget tvivl. Dette sker, på baggrund af de forskellige stemmer vi har. Disse vil synes at enhver stemme som ikke er dens egen, vil blive betragtet som absurd, overfladisk eller skrøbelig⁷³.

---

⁷⁰ Ibid.: 93-94

⁷¹ Ibid.: 94-95

⁷² Ibid.: 96

⁷³ Ibid.: 96

Multifreni

I nutidens "tumultagtige" liv, ser man en ny følelses og sensibilitetskonstellation. Det er et nyt mønster i selvbevidstheden, der omfatter individets splittelse i forhold til de mangfoldige selvinvesteringer, man er nødt til at tage stilling til. Gergen kalder dette syndrom for *multifreni*.

Dette vilkår er til dels et resultat af befolkningen af selvet, dels et resultat af det befolkede selvs bestræbelse på at udnytte potentialerne i relationsdannelsens teknologier. Efterhånden som teknologierne udvides, udvides potentialerne. Individet vil derfor i højere grad gøre brug af teknologierne til at udtrykke sig f.eks. via Facebook, Instagram og andre sociale medier. Dermed opstår der en cyklisk spiralbevægelse mod en tilstand af multifreni⁷⁴. Gergen nævner tre fremherskende træk indenfor begrebet multifreni, disse er følgende: Et mylder af krav, øget utilstrækkelighed og rationaliteten på tilbagetog⁷⁵.

Et mylder af krav

For hver eneste person, lidenskab eller mulighed man vælger at inkorporere, dømmes man til at *være* og til at *være med*. At *være*: Vi indoptager andre i selvet, deres sprog, mål, værdier m.m. Når man lader sig inspirere af andre og inkorporerer andres ønsker, udvides antallet af mål. Med ethvert af disse ønsker, følger der en række forpligtelser med, der tager en bid af vores frihed.

At *være med*: I alle vores relationer har vi en definition af hvem vi er i forhold til en anden fx kæreste, ven, lærer, forsøger osv. I vores relationer af vis betydning, forpligter vi os til at vedligeholde kommunikation, fælles aktiviteter, at tilkendegive en passende opmærksomhed osv. Gennem de nye teknologier hober disse relationer sig op og derved øges telefonopkaldene, beskeder på Facebook, mails, aktiviteter der skal arrangeres osv. I og med man skal have ordnet en masse ting, som at rydde op i hjemmet, sørge for at ens arbejde er færdigt når man går hjem fra arbejde, få børnene passet. Man skal eksempelvis frigøres for en masse krav, for at kunne holde en middag for vennerne. Dagligdagens liv er dermed blevet et hav af krav, hvor vi trues med ikke at bundfæstes⁷⁶.

Øget utilstrækkelighed

Utilstrækkelighedsfølelsen er et biprodukt af befolkningen af selvet, samt det sociale genfærd. I og med at vi inkorporerer andre i vores selv, udvides kriterierne for hvordan en god og eksemplarisk person bør være. For nogle mennesker er det f.eks. lykken at arbejde 70 timer, mens det for andre er

---

⁷⁴ Ibid.: 96

⁷⁵ Ibid.: 97

⁷⁶ Ibid.: 98-99

tilstrækkeligt med 37 timer. Massemedierne, aviser, blade og tv, bombarderer os ligeledes med et hav af kriterier – er man nu også tilstrækkelig eventyrlysten, smuk, venlig, er man for tyk osv.

Men det er ikke kun disse udefrakommende faktorer der spiller ind. Mange af kriterierne for selv-vurdering, er i kraft af det sociale genfærd inkorporeret i selvet. Disse sociale genfærd kommer med en værdi, og ingen af disse værdier tilkendegiver nogen alternativ værdi. I og med at vi har flere sociale genfærd, vil hver enkelt af disse stemmer miskreditere alt, der ikke lever op til dens standard. Derfor vil alle de stemmer der ikke harmonerer med ens adfærd, fungere som indre kritik og man vil derved føle sig utilstrækkelig⁷⁷.

Rationaliteten på tilbagetog

På baggrund af, at selvet belejres med andres synspunkter, mål og rationaler, bliver det svært at have et fast standpunkt. Da vores sociale relationer ekspanderes, trues gyldigheden af hvert enkelt relationstilknyttet rationalitet⁷⁸. Vores rationelle beslutninger bliver derfor sværere og sværere at træffe. Det der er rationelt i én relation, kan forekomme problematisk eller absurd i en anden relation⁷⁹.

Karakteren af det sociale liv har dermed gennemgået dybtgående forandringer. Det er disse forandringer Gergen betegner, som det mættede selv og multifreni, der på baggrund af den nye teknologi aktualiseres. Relationernes mangfoldiggørelse udvider individets sociale kompetencer. Det definerede og autentiske selv, som vi kender det fra den romantiske og modernistiske tid, fortoner sig så småt. De konkurrerende potentialer provokerer en tilstand af multifreni hos den enkelte. Man bebyrdes med en øget række af bud om, hvad man bør gøre, selv- tvivl og irrationelle faktorer⁸⁰. Muligheden for en stabil og defineret selvopfattelse er vigende, og danner dermed vejen for den postmoderne tilværelse⁸¹.

---

⁷⁷ Ibid.: 99-100

⁷⁸ Ibid.: 101

⁷⁹ Ibid.: 101

⁸⁰ Ibid.: 103

⁸¹ Ibid.: 103

Det konstruerede selv

Det konstruerede selv tager udgangspunkt i transformationen fra det essentielle selv, til det konstruerede selv. Det essentielle selv kendetegner den traditionelle selvopfattelse, som var tilstede i den romantiske og modernistiske verden. I kraft af de nye teknologiske udviklinger, er ens karakter til genstand for dybtgående forandringer. På den måde bevæger man sig langsomt væk fra det essentielle selv og dermed opstår en udvikling af et nyt.

Vi er på vej ind i en ny æra med hensyn til selvopfattelse. En selvopfattelse der i den grad påvirkes af de sociale relationer vi befinder os i. I den postmoderne verden kan selvet blive til manifestationer af relationer; dvs. at den centrale position den ene sandhed om selvet indtog i det traditionelle samfund, nu erstattes med disse manifesterede relationer. Udviklingen til stadiet af det konstruerede selv fra det essentielle selv opdeler Gergen i tre hovedfaser: Den strategiske manipulator, pastichepersonligheden og det relationelle selv⁸².

Den strategiske manipulator

I det postmoderne samfund bliver man konfronteret med en række nye krav. Krav som på baggrund af de mange nye sociale relationer opstår. Det er ikke længere tilstrækkeligt blot at være os selv, som arbejdsom, flittig og venlig - vi må ty til at engagere os i mange forskellige dele af vores liv f.eks. i en profession, i et kærlighedsforhold, i det at være en god far osv. Det modernistiske selv er under pres. Når vi rykker os fra det velkendte, opstår der en fornemmelse af, at man spiller en rolle.

Den store ekspansion af sociale relationer samt utilstrækkelighedsfølelsen, gør at vi i høj grad strategisk manipulerer med vores identitet – vi manipulerer med det indtryk vi giver andre mennesker⁸³. Hvis man er i besiddelse af et virkelig selv, betyder det, at vi faktisk laver om på os selv, for at tilfredsstille vores sociale omgivelser. "*Oplevelsen af „at spille roller” beror på den kontrasterede oplevelse af at have et „virkeligt selv”*"⁸⁴.

Pastichepersonligheden

I kraft af udviklingen af de sociale relationer, bliver det med tiden sværere og sværere at huske tilbage til, hvad det virkelige selv bestod af i det traditionelle samfund. Dermed svinder følelsen af skyld og overfladiskhed. Det giver plads til pastichepersonligheden.

---

⁸² Ibid.: 169-170

⁸³ Ibid.: 171-173

⁸⁴ Ibid.: 173

Pastichepersonligheden efterligner andre, låner identitetslementer fra tilgængelige kilder og konstruerer dem som nyttige eller ønskelige i en given situation⁸⁵. Hvis man formår at acceptere denne form for konstrueret selv, er belønningen glæde og succes. Ifølge Gergen kan dette opnås, hvis man giver sig hen i givne situationer og ikke bestræber sig på at finde et traditionelt "virkeligt selv"⁸⁶. I og med sociale relationer bliver anledninger til iscenesættelse, udviskes grænsen mellem det virkelige og det præsenterede selv. Det konstruerede selv bliver dermed til det virkelige selv⁸⁷.

Det relationelle selvs opståen

Den sidste fase af det konstruerede selv, betegner Gergen som det relationelle selv. På dette stadie erstattes det traditionelle selvs virkelighed med relationernes virkelighed. Der sker dermed en transformation, hvor du og jeg ændres til vi⁸⁸. Med dette mener Gergen, at det konstruerede selv, er afhængigt af andre personer – ens egen rolle bliver således rollen som deltager i en social proces, der overskygger den personlige væren⁸⁹. Ydermere mener han at vores potentialer kun realiseres på baggrund af andre, der støtter og underbygger dem, samt på baggrund af sprogets betydning – sproget i både ytringer, mimik og gestik har en relationel forbundenhed. Vi har derfor en gensidig afhængighed, eftersom at ens ytring kun får betydning, ved at den bekræftes af en anden eller af en passende handling⁹⁰.

*"Betydningen vokser således ud af den gensidige afhængighed. Og da der ikke er noget selv uden for et betydningssystem, kan man sige, at relationer går forud for og er mere fundamentale end selvet. Uden relationer er der intet sprog til begrebsliggørelse af selvets følelser, tanker og hensigter"*⁹¹.

Vægten flyttes fra selvet til relationerne, fordi det ikke længere er det individuelle "jeg", som skaber relationerne, men snarere omvendt. Derfor er jeg'et kun "jeg" i kraft af, at jeg'et spiller en rolle i en relation⁹².

---

⁸⁵ Ibid.: 173-174

⁸⁶ Ibid.: 174

⁸⁷ Ibid.: 178

⁸⁸ Ibid.: 179

⁸⁹ Ibid.: 179

⁹⁰ Ibid.: 180

⁹¹ Ibid.: 180

⁹² Ibid.: 180

Jenkins og identitet

Richard Jenkins er uddannet socialantropolog ved Queens University i Belfast og Cambridge University⁹³. Han har skrevet bogen "Social Identity", som tager fat i problemstillingen "Identitet". Jenkins giver os derfor en dybdegående forståelse af begrebet social identitet. Jenkins er blandt andet stærkt inspireret af Erving Goffman, Anthony Giddens og George H. Mead, og bygger sin teori på baggrund af deres tanker og idéer. Jenkins trækker på Goffmans teori om roller og "faces", Giddens teori om modernitet og Meads teori om overordnede samfundsmæssige og sociale ordner. Jenkins lægger kort ud med at fastlægge hvad identitet er. Han udlægger derfor et par sætninger, der fastslår hans opfattelse af identitet, som er spundet af tankerne hos henholdsvis Martin og Malešević. Helt jordnært, er identitet et begreb vi benytter os af, for at kunne kortlægge hvem vi, og andre mennesker, er. Denne kortlægning er bundet sammen af sprog, generel diskurs og andre dimensioner af klassificeringer, der tilstræber at fastslå hvem vi er og hvilken plads vi har i denne verden.

Jenkins lægger kort ud med at fastslå identitet som værende noget man gør, eller nærmere handler, i stedet for at være noget man har, eller er. Derfor kan man heller ikke determinere hvad en person burde gøre, ved at fastslå hans identitet. At kende en person godt, kan muligvis være behjælpelig til at lede personen ad en bedre vej, men eftersom identitet er en flydende størrelse, som ikke kan sættes firkantet op og læses som et kort, kan man ikke sætte en fast kurs, der er baseret på identitetstræk⁹⁴.

Ydermere er det vigtigt at forstå, at klassifikation af identitet, ikke er neutral. Processen i at identificere en anden person kan ofte farves, i form af de sociale sammenhænge personen indgår i. Personer fra klasse a, er for eksempel anderledes end personer fra klasse b. Dog er der visse fra begge kategorier, der indgår under klasse c, hvilket gør det umuligt at skabe en definitiv klassificering af personer. Det gør det samtidigt heller ikke muligt, at fastslå hvordan man bør behandle en anden person, blot ved at kategorisere dem⁹⁵. Et eksempel kunne være en mand der lider af xenofobi. Klasse a er mennesker han kender og derved føler sig tryk, eller komfortabel i nærheden af. Klasse b består af alle de mennesker, han ville opfatte som fremmede. Klasse c vil så, i dette tilfælde, være repræsenteret af folk han ikke kender, men dog stadig føler sig tilpas i selskab med. Dette kunne være en søskendes ven, eller en læge man ikke kender, men dog har tiltro til.

---

⁹³ Internetkilde: aau.dk

⁹⁴ Richard Jenkins, 2008: 5

⁹⁵ Ibid.: 6

Dette fastslår altså, at de nuancer man benytter til at sætte folk i bås, ofte kolliderer og bliver grunden til, at man ikke konkret kan fastlåse folk i en kategori.

Jenkins henviser til Barth og Tajfel for at udlede at identifikationsprocesser i gruppemæssig sammenhæng, er skabt via interesser og egen forståelse for sin identitet. En person benytter sin identitet til at fastlægge sine interesser og vice versa. Samtidigt opfatter andre mennesker din identitet, i samhørighed med hvordan de opfatter dine interesser og samtidigt deres egne interesser. Igen vil andre folks interesser påvirke for ens egen udvikling af selvstændighed⁹⁶. De mennesker vi omgiver os med, er altså i høj grad med til at forme vores identitet og vores interesser. Faktisk mener Jenkins, at vores identitet udelukkende skabes igennem relationer. Ligesom Giddens mener han, at identitetsdannelse er en kognitiv og reflektiv proces og i modsætning til Goffmans teori, en proces der dannes udelukkende på baggrund af vores omverden⁹⁷.

The Oxford English Dictionary beskriver, ifølge Jenkins, identitet som værende defineret ved:

1. Objekters lighed. Altså at et objekt er identisk med et andet, men afviger fra et tredje.
2. Et sammenhæng eller kontinuitet over tid, der er grundlag for at fastslå og forstå det bestemte og særprægede ved noget⁹⁸.

Da Jenkins er modstander af tanken om en fastlåst identitet, analyserer han sig frem til at man klassificerer disse sammenhæng på baggrund af de ligheder og forskelle man opnår, ved at observere og efterfølgende associere sig selv med disse klassifikationer i højere eller lavere grad. Identitet bliver dermed en aktiv proces som aldrig stagnerer. Efterfølgende tager han fat på bogens navn "Social Identity" og forklarer at den, på baggrund af hans teori om at alle mennesker som udgangspunkt er sociale identiteter, højst sandsynligt bare burde hedde "Identity" og at han selv foretrækker kun at bruge udtrykkene "identity" og "identification", frem for "social identity".

Vi identificerer os *med* og *fra* hinanden i identitetsprocessen. Vi klassificerer hinanden på baggrund af indtryk, betydninger og værdier, og kategoriserer hinanden på baggrund af disse. Disse siger ikke noget entydigt om personen. Derfor er identifikationsprocessen, klassificeringen og kategoriseringen en dialektisk proces:

"Selfhood as an ongoing and, in practice, simultaneous synthesis of (internal) self-definition and the (external) definitions of oneself offered by others.

---

⁹⁶ Ibid.: 7

⁹⁷ Ibid.: 93

⁹⁸ Ibid.: 16-17

This offers a template for the basic model, which informs my whole argument, of the internal–external dialectic of identification as the process whereby all identities – individual and collective – are constituted”⁹⁹.

Jenkins beskriver her identifikation som en *internal – external* proces, hvilket betyder at vi både internaliserer; vores identitet bliver bekræftet i forhold til andre, og externaliserer: Beror vores tanker og idéer til andre.

Selvom Jenkins er uenig i dele af Goffmans teori, er denne relevant, når man taler "self-image and public image" altså synet på sig selv og andre. Jenkins redegør for Goffmans teori om social identitet: "*Front-stage and Backstage*". Goffmans teori er, at vi alle har flere identiteter. Af disse, eksisterer primært to, hvilke de andre identiteter er nuancer af: Privat og Socialt. Han omtaler dette som "*Role-playing*". Altså er vi private og introverte når vi for eksempel er hjemme og føler os sikre, uden mulighed for at blive eksponeret for andres meninger¹⁰⁰.

I det øjeblik der foregår interaktion mellem mennesker, om det så er via telefon, brev, internettet eller det at møde en person, opstår en kommunikation, der samtidig er en læremæssig socialisering. Han mener desuden at det at lære at interagere med andre mennesker over internettet er en fordelagtig øvelse. Øvelsen i at være ekstrovert, også selvom det er via chat, sms, billeder og andet, er en mulighed for at øve sig i ens såkaldte performance¹⁰¹. Dog er det vigtigt at vide, at denne performance kan tage overhånd, med disse kommunikationsmetoder. Det skal forstås på den måde, at visse personer ikke agerer rationelt. Der er tale om en form for praktisering, der ikke anerkendes af det brede samfund, som værende acceptabel.

For eksempel er det ikke okay at agere en anden end sig selv. I hvert fald ikke i den forstand at lede folk til at tro at man er en person, man ikke er. Dette kan i værste tilfælde, strække sig over en længerevarende periode. Dette kan være vanedannende og kan ødelægge de relationer der påbegyndes når man interagerer på blandt andet nettet¹⁰². Dette kaldes det "virtuelle jeg".

Det er sundt for selvet at udsættes for at skulle improvisere. I nuet fornemmer man den konkrete situation, forholder sig til interaktionen med et andet menneske, og den refleks der fremprovokeres, er den reelle performance¹⁰³.

For at kunne skabe sin egen identitet, har man brug for andres identiteter som støtte og respons på sin egen udvikling.

---

⁹⁹ Ibid.: 40

¹⁰⁰ Ibid.: 91

¹⁰¹ Ibid.: 92

¹⁰² Ibid.: 92

¹⁰³ Ibid.: 93

Man har til at begynde med behov for deres accept, men med tiden bliver andre menneskers accept mindre relevant. Individuel identifikation er relationen imellem det "private jeg" og det "sociale jeg". Den interne og eksterne tale i interaktionen er vigtig, men identifikationen består selvfølgelig af flere elementer. Hvad ser folk? Og Hvad hører folk? Det *ikke-verbale jeg* er måden hvorpå man ser ud, tøj, frisure og så videre. Også den måde hvorpå man går og opfører sig på, er et afgjort førstehånds indtryk. Goffmans "*Collectively defined roles*" går ud på at finde en gruppe hvori man lettere kan accepteres og tages godt imod. Man finder en gruppe hvor man visuelt passer ind. Hvis det ikke-verbale førstehånds indtryk virker, bliver man accepteret¹⁰⁴. Næste skridt på vejen er at blive accepteret som individ. Det vil sige at man får en plads i gruppen, en individuel plads, altså "du er det" og "jeg er det". Det kaldes "*labelling*", hvert gruppemedlem har en plads, en usynlig mærkat som indikerer at de spiller en rolle i gruppen. Endeligt skal man kunne identificere sig selv, ved hjælp af disse mennesker¹⁰⁵. Her er tale om det "nominelle jeg" dvs. det "jeg" der indgår fysisk interaktion med andre mennesker. Hvad enten der er tale om det "virtuelle" eller "nominelle" jeg, er de begge reelle i individernes liv. De har begge personlighed. Det "virtuelle" og det "nominelle" jeg er begge aspekter af én og samme proces¹⁰⁶:

*"Neither the nominal nor the virtual is the more "real": both are real in the lives of individuals; both have their own substance. Nor are they separate in everyday life. The nominal and the virtual are aspects of the same process"*¹⁰⁷

Jenkins mener, at alle individer kombinerer det "virtuelle" og "nominelle" jeg; begge er en del af menneskets identifikationsproces¹⁰⁸.

Historisk set, er der ikke noget nyt i at overveje egen identitet, det at være menneske, hvor man hører til og hvad det betyder at være et individ. Hvordan fremstår andre, og hvordan fremstår man selv. Der er absolut intet nyt i at være usikker på disse faktorer, ligegyldigt hvilket tidsrum vi her taler om i både det individuelle menneskes og hele artens historiske perspektiv. At tro andet, er at benægte udviklingen af menneskets selvrefleksivitet, som indbefatter menneskets historiske udviklingsproces, biologisk, menneskesyn etc.¹⁰⁹ Det der til gengæld er nyt, er Jenkins redefinering af hvordan identitet udvikler sig, igennem ens liv. Tanken om at en identitet aldrig er "færdig", men altid er i bevægelse og under udvikling.

---

¹⁰⁴ Ibid.: 93

¹⁰⁵ Ibid.: 97

¹⁰⁶ Ibid.: 100

¹⁰⁷ Ibid.: 100

¹⁰⁸ Ibid.: 101

¹⁰⁹ Ibid.: 36

Ofte vil man anse sit liv som en række hændelser, der har bevirket at skabe den person man er og den identitet man har. Men få tænker over det faktum, at man stadig på nuværende tidspunkt er ved at udvikle sin identitet. Selv den handling at fundere over sin identitet, er i virkeligheden identitetsudviklende. Identitet er også baseret i, hvordan andre mennesker opfatter én og kan derfor videreudvikles selv efter man er gået bort. Denne bevægelse i identitet er også grunden til at man ikke kan klassebinde folk i grupper; man kan ikke kategorisere noget uden varig form. En anden af Jenkins hovedpointer er, at alle mennesker udvikler sig i samhørighed med andre. Uden andre identiteter til at få en til at reflektere over sin egen, vil man aldrig tage stilling til hvem man er, eller ønsker at blive og udviklingen vil ikke foregå så udbytterigt som ellers. Alle mennesker er derfor sociale identiteter, der udvikler sig på kryds og tværs af andre sociale identiteter.

Del-konklusion af teoretiske afsnit:

Giddens

Giddens fokuserer på den udvikling der er sket fra det post-feudale Europa til industrialiseringen og frem til moderniteten. Her har han primært fokus på institutionernes udvikling. Samfundet bliver mere og mere aftraditionaliseret og bryder med de sociale relationer og normer. Denne udvikling kalder han modernitetens dynamikker. Det er altså i denne udvikling der kommer mere og mere fokus på individets identitetsdannelse. Idet der sker et brud med normerne, bliver samfundet mere usammenhængende og det skaber en større fokus på individet; i moderniteten er selvets identitetsdannelse altså i centrum. Giddens beskriver modernitetens institutionelle træk som modernitetens dynamikker, som består af tre elementer: 1. Adskillelsen af tid og rum, 2. Udlejningsmekanismer og 3. Institutionel refleksivitet.

På baggrund af den store udvikling der har været indenfor globaliseringen, er tid og rum fænomenet kommet tættere på hinanden; han beskriver det nærmere som en sammenrykning af tid og rum. Med dette mener han, at skellet mellem tid og rum bliver mindre. Det er altså nu muligt at kommunikere på tværs af tid og rum, på samme tid, eksempelvis ved hjælp af Skype. Vi ser det også i nyhedssekvenserne. Udlejningsmekanismerne består af 2 mekanismer, symbolske tegn og ekspertsystemerne, der tilsammen udgør de abstrakte systemer. Ifølge Giddens bliver ansigtsløse relationer mere og mere udbredt i form af handel, interaktion på internettet og telefoni etc. Det er derfor essentielt at have tillid til institutionerne og samfundet. Ekspertsystemerne afhænger af denne tillid, for at kunne fungere. Ifølge Giddens er den væsentligste faktor bag modernitetens dynamik, institutionel refleksivitet. Moderniteten skaber en øget refleksivitet, som gør at selvet i høj grad

individualiserer sig mere. På baggrund af opgøret med de sociale relationer og aftraditionaliseringen, er der mere plads til dyrkelse af selvet og udviklingen af selvidentitet. Det er vigtigt at have fokus på informationsstrømmen, videnskaben, filosofien og fornuften, da det er i samspil med disse at individet udvikler sig. Da individet løbende gennem livet vil blive mødt af nye informationer og fakta, vil der altid være plads til at individet kan udvikle sin identitet.

Gergen

På baggrund af de nye teknologier opstår den sociale mætningsproces. Udviklingerne medfører en selvmangfoldiggørelse og betyder at vi ikke længere er begrænset i tid og rum. I takt med de nye udviklinger, får vi flere relationer. Derfor forholder vi os til mange flere mennesker end man tidligere skulle i lokalsamfundene. I og med at vi bliver eksponeret for flere mennesker, begynder vi så småt at implementere elementer fra andres adfærd, sprog og mine-spil i vores egen. Der sker en befolkning af selvet og vi begynder at efterligne hinanden. På baggrund af det befolkede selv og ens egne ambitioner opstår en tilstand af multifreni, hvor selvet konstant er i konstruktion og rekonstruktion. Dermed begynder den romantiske og modernistiske selvopfattelse at aftage og danner vej for den postmoderne. Gergen beskriver det postmoderne individ, som det konstruerede selv. Vores virkelige selv, er i højere grad en konstruktion af vores relationer i modsætning til selvet i det traditionelle samfund.

Jenkins

Jenkins har meget lidt fokus på den materielle eller tidsmæssige udvikling, menneskeheden er gået igennem. Han fokuserer altså som sådan, ikke på vores bevægelse fra en given tidsperiode, til en anden, eksempelvis fra moderniteten til det senmoderne, men tager udgangspunkt i den menneskelige trang til at indgå i et fællesskab og at kommunikere. Jenkins er faktisk af den opfattelse, at al identitets-udviklende foregår via social omgang og inputs fra sin omgangskreds. Identitet udvikles fra Jenkins synspunkt, igennem kontakt til andre. Man observerer andres gøren og laden og dømmer deres adfærd, samtidigt med at man notificerer andres respons på sin egen identitet. Derigennem er der skabt en læringsproces, hvor refleksioner af egen og andres identitet overvejes og gives kontekst. Man spejler sig altså i andre mennesker for at udvikle sig. Samtidigt er en persons identitet delvist defineret af hvordan andre folk opfatter personen. Identiteten er altså opgjort af egen og andres opfattelse af selvet.

Hvis andre ser en person som værende uintelligent, selvom han/hun opfatter sig selv som det modsatte, vil personens identitet være opgjort af en konflikt imellem de modstridende holdninger til intelligens-niveauet. Denne identitet er dog langt fra en massiv søjle, når den først er etableret. Jenkins er af den opfattelse at identitet i virkeligheden ikke er noget man har, men noget man gør. Alle handlinger påvirker din identitet og ens identitet vil deraf konstant være under udvikling og i bevægelse. Selv det at fundere over sin egen identitet, er et viderearbejde af ens identitet. Blandingen af disse to argumenter for identitet, leder så til Jenkins tanke om, at selv post mortem, kan ens identitet udvikle sig, da andres opfattelse af en person, kan ændres over tid.

Erikson

Den jeg-psykologiske psykoanalytiker Erik Erikson var forud for sin tid, idet han som den første benyttede identitetsbegrebet inden for psykologien. Erikson var i særlig grad optaget af den del af vor identitet, som knytter sig til "livet efter ungdomsårene". Han var af den opfattelse, at både bevidste og ubevidste forhold spiller en væsentlig rolle i forhold til identiteten. Identiteten rummer både en privat og social dimension, hvor den private ikke er umiddelbar synlig for omgivelserne, mens den sociale del er synlig for omgangskredsen. Med sine 4 "grove niveauer" tydeliggør Erikson, at han vægtede "jeg-identiteten", og dermed egen fornemmelse for hvem jeg er og hvilke behov jeg har, tungest. Han underkender dog ikke den store indflydelse omgivelserne har på skabelsen og påvirkningen af selvet.

Sidst, men ikke mindst, så var han af den klare opfattelse, at vor identitet er under konstant udvikling og forandring. Der er således ikke tale om, at ens identitet har et givet niveau den kan nå.

Facebook

De sociale medier

De sociale medier er andet og mere end blot informative platforme. De indgår bl.a. i den værktøjskasse, mange unge mennesker tager i anvendelse for at kunne gebærde sig i dagligdagen, for så vidt muligt angår omgangsformer, fællesskab samt kultur med andre individer¹¹⁰.

Man kan spørge sig selv, hvad det er, som giver specielt unge mennesker denne ubændige trang til, at være online på de sociale medier, som eksempelvis Facebook, og "promoverer" sig selv i håbet om, at opnå et *like* og endnu et og endnu et.

---

¹¹⁰Internetkilde: Issuu.com

Ifølge Malene Charlotte Larsen er det ikke de sociale medier i sig selv, som gør de unge afhængige, men bl.a. deres dertilhørende online venner¹¹¹. Hun udtaler bl.a.:

*"Spørgsmålet er, hvad afhængighed er. For de fleste kan i virkeligheden godt lade være med at gå på nettet. Men det er tilgængeligt, derfor gør vi det. Det er blevet en vane, en del af det vi bare gør, som at tænde for kaffemaskinen om morgenen"*¹¹².

Med dette citat udtrykker Malene Charlotte Larsen, at hvis de unges muligheder for at gå på de sociale medier indskræpes eller simpelthen fratages, vil et naturligt savn opstå, men for de flestes vedkommende vil det ikke være større, end savnet ved en manglende morgenkaffe. Det samme gør sig gældende hvis en familie er adskilt over længere tid. Så opstår der oftest et savn.

Vi mennesker er således gode til at tage en masse "ikke livsnødvendige foretagender" til os og integrere disse i vores dagligdag, uden disse i bund og grund har en livsvigtig funktion for vores nuværende eller fremtidige velbefindende. Med dette til trods, knytter der sig et savn til disse handlinger, såfremt de pludseligt ikke er os tilgængelige. Malene Charlotte Larsen sender med det efterfølgende citat et klart budskab om, at det ikke er teknologien i sig selv hun anser som værende den afhængighedsskabende del, men derimod personens såkaldte "online venner": *"Hvis vi er afhængige af noget, er det ikke selve teknologien, men vores venner"*¹¹³.

Malene Charlotte Larsen beretter tillige, at i visse situationer kan teknologien afhjælpe ensomhed. Et eksempel herpå kunne være den situation, som mange studerende, i eksamensperioder, befinder sig i. Her opholder mange unge sig fysisk alene, uden den store kontakt til omverdenen. Ved hjælp af de sociale medier kan de studerende, fra deres "ensomme studerekammer", dele deres daglige gøremål og laden med "online vennerne". Man kan kalde det et online forum, hvor man kan være sammen om at være alene¹¹⁴. Det kan give en grad af indre ro, at se sine såkaldte venner også være online, uden nødvendigvis at kommunikere med dem. Set i det perspektiv, er det nok ikke helt så let at undvære en sådan mulighed, som Malene Charlotte Larsen har beskrevet det.

---

¹¹¹ Internetkilde: videnskab.dk

¹¹² Ibid.

¹¹³ Ibid.

¹¹⁴ Ibid.

Professor Morten Overgaard, som til daglig er leder af forskergruppen *Cognitive Neuroscience Research Unit* ved Aalborg samt Aarhus Universitet, hævder at menneskets dopaminsystem udløser stoffet dopamin i hjernen, som en form for belønning for en given adfærd, som spiller ind i forbindelse med de sociale medier¹¹⁵. Denne udløsning af dopamin i hjernen, fører som regel til en rar oplevelse, en form for belønning eller bekræftelse hos det enkelte menneske. Morten Overgaard udtrykker, at hvis en person udløser dette stof i forbindelse med en "belønning", så er sandsynligheden for at personen vil gentage succesen, meget stor. Dermed påvirkes ens adfærd gennem det udløste dopamin.

En måde selv at teste dette på, kan være at ransage sin hukommelse for, om man på noget tidspunkt har taget sig selv i at logge på de sociale medier uden af tænke over det¹¹⁶.

Morten Overgaard er enig med Malene Charlotte Larsen i, at der ikke er tale om et nyt uundværligt produkt, som mennesker ikke kan være foruden, når det kommer til deres behovssystem. Der er derimod tale om en ny strategisk metode at anskue menneskets sociale behov¹¹⁷. Dog mener Morten Overgaard, at man godt kan erklære de unge for værende afhængige af de sociale medier, da dopaminsystemet gør mennesker afhængige. Det samme kan også nævnes om tidligere eksempler på morgenkaffen, samt familien. Disse faktorer spiller også en afhængighedsrolle i hverdagen, dog blot på en lidt anden måde. Han udtaler blandt andet følgende: "*Alle levende væsner har det på denne måde. En helt primitiv organisme har brug for mad, så det er biologisk hensigtsmæssigt, at den form for adfærd, som fører til succes, øges*"¹¹⁸.

Anne Scott Sørensen: Facebook - selvfremsstilling, small talk og social regulering

Anne Scott Sørensen er lektor og professor under "Institut for Kulturvidenskaber" ved Syddansk Universitet. Hun har skrevet artiklen om Facebook med henblik på, at dokumentere danskernes kontekst med dette specifikke sociale medie og den gængse brug og omgang af det.

Hun lægger kort ud med at henvise til forskellige teoretikere når hun opridses de to holdninger, der gør sig gældende i den debat der hersker, når det angår sociale medier. Den ene side taler om det menneskelige nærværs forfald og solidaritetens afsked, hvad Sørensen kalder et demokratisk og civilisatorisk tab.

---

¹¹⁵ Ibid.

¹¹⁶ Ibid.

¹¹⁷ Ibid.

¹¹⁸ Ibid.

Disse mennesker mener at masse­mængden i for høj grad indtager en laissez faire holdning til udviklingen af sociale medier og opfordrer til aktivt at selektere mellem hvad man indgår i.

Den anden side omfavner de muligheder for at være social og kreativ på forhen umulige måder. De hævder at sociale medier, er hvad der gør nettet tilgængeligt og giver det liv. Her er Facebook statueret som eksempel, der med sin brugervenlige overflade, "*appellerer til en indre menneskelig drift efter selvudtryk, forbundethed og tilhør*".¹¹⁹

Ifølge Sørensen har teoretikeren Jesper Tække forklaret, at imens Facebook kan udgøre et netværk i et fællesskab, kan siden aldrig enkeltstående være dette. Da brugen af mediet ofte er af relativt egocentrisk karakter, repræsenterer dette ofte den meningsgrænse, der gør sig gældende ved moderne fællesskab. Det er altså et selvmedie, der dog er orienteret mod resten af verden¹²⁰. Et foranderligt spejl, der kan vises til resten af verden efter forgodtbefindende. Det nævnes også at Facebook tilbyder en plads i et forbundsskab, der er gjort mere tilgængeligt og anderledes igennem dette medie. Denne "netværkssocialitet" og tilhørende forbundsskab, kan være nyskabende og nedbrydende for tidligere sociale enheder, men er en flygtig størrelse, der uden varsel kan ændres igen, eller helt forsvinde. Derfor menes der fra denne side, at Facebooks bedste funktion, er at skabe og/eller holde kontakt med sin tidligere sociale enhed.

Sørensen åbner også det paradoks der eksisterer i form af aktivitet på Facebook. Da siden kun beskæftiger sig med interaktion mennesker imellem, skabes der det problem, at siden for at kunne fungere, er afhængig af menneskers handlinger på siden og dermed at mennesker både har grund og lyst til at benytte den. Samtidigt er der ikke nogen meningsgrænse; altså intet krav eller nogle normer der skal overholdes, når man indgår mono/dialog på siden. Deltagelse på siden foregår altså på eget ansvar og der er intet man kan gøre, hvis man føler sig stødt eller truffet.

Det er, som hun selv skriver det, en social risiko at selv fremstille og udfolde sin identitet på en brugerflade, der så nemt kan manipulere med det signal man forsøger at sende. Tække mener, at eftersom Facebook ikke kan udgøre et fællesskab, er der heller ingen selvorganisering at finde på siden. Derfor kan der ikke være nogen etik på siden¹²¹.

Hvad der er vigtigt at forstå ved Facebook som medie er, at Facebook giver magten til brugeren i stedet for at have magt over brugeren. Med sine muligheder for selektivt at kunne vælge hvem man vil være venner med, hvem man vil se nyheder fra, se billeder af, men også hvem der skal kunne se ens egne billeder, statusopdateringer og lignende, ligger bolden på brugerens banehalvdel.

---

¹¹⁹ Anne Scott s.99/133

¹²⁰ Ibid.: 134

¹²¹ Ibid.: 134

I hvor høj grad danskerne benytter sig af disse muligheder, er et af de punkter der interesserer Sørensen. Ifølge en survey over danskernes forbrug af internetet fra 2009, benyttede 57 procent af befolkningen sociale medier. Dette er et tal, man kun kan forvente har været stigende sidenhen. Af disse 57 procent havde aldersgruppen 20-24 år, 90 procent aktive medlemmer på disse omtalte medier, imens den faldt til lidt under 50 procent når aldersgruppen var over 55 år¹²². Dette fastslår altså, at de sociale medier i høj grad domineres af yngre brugere og foreslår samtidigt, at unge mennesker i langt højere grad skaber deres identitet i samspil med Facebook, end ældre generationer gør. Af de fokusgrupper der skabes, bliver det klart, at imens man kan opdele en tredjedel af gruppemedlemmerne i forskellige typer af Facebook-forbrugere alt efter deres aktivitetsniveau, er det klart for næsten alle, at privat sikkerhed er noget der stigende lægges fokus på¹²³. Dermed kan man sige, at selvom man ikke kan kalde disse fokusgrupper for repræsentative, er det stadig tegn på en vis selektivitet fra danskernes side, angående personlighed på Facebook.

Det er svært at opdele folk i typer af brugere på Facebook. Dette er først og fremmest fordi menneskers adfærd ændrer sig på hjemmesiden igennem tiden, men også fordi de sporadisk træder ud af den kategori, man umiddelbart ville placere dem i. Sørensen beskriver som eksempel, folk der har mange venner, men sjældent laver statusopdateringer, eller lignende. Dette er et brud med den "aktive" Facebook bruger, der ofte kommenterer, laver statusopdateringer og har mange venner. Den arketyperiske Facebook bruger, findes altså ikke. Dette er præcis hvad Jenkins mener, når han snakker om kategorisering af mennesker og ændring i identitet over tid.

Når man træder ind i et forum, der har en så porøs definition af regler for sociale omgang mellem mennesker, har man på den ene side en eksklusiv mulighed for selvfremstilling og kommunikation på et plan, hvor få andre kan være med. På den anden side er man meget udsat og usikker, for der eksisterer heller ingen regler for hvordan din selvfremstilling vil blive modtaget. Dette er både den største fordel og ulempe ved brugen af Facebook. Der rejses i forbindelse med den løse opslags politik, en række spørgsmål angående ophavsrettigheder, regulering af personlige emners adgang og det personlige netværks opbygning¹²⁴. Disse spørgsmål er ofte blevet adresseret af udenlandske undersøgelser; blandt andet af Danah Boyd. Disse spørgsmål forsøger Sørensen at klargøre igennem sine fokusgruppeinterview, for til sidst at komme med en kommentar til Tækkes konklusion; at der ikke kan eksistere en etik på Facebook.

---

¹²² Ibid.: 101/135

¹²³ Ibid.: 103-104/ 137-138

¹²⁴ Ibid. :136

I hendes fokusgrupper bliver det hurtigt klart, at Tækkes paradoks om Facebooks funktionsløse eksistens, har et grundlag. Medlemmerne af fokusgrupperne giver et meget diffust udtryk for sidens funktion, med sætninger som "*ligeså vigtigt eller uvigtigt, som du gør det til*" og "*tilbyder meget til mange*", bliver det klart, at selvom brugerne benytter Facebook til et væld af ting, er en klar funktion, ikke så nem at finde¹²⁵. Boyd udtrykker at man reelt ikke kender grænserne for det netværk, som Facebook tilbyder, men at man må acceptere at de ting man foretager sig på siden, kan blive mere eller mindre offentligt tilgængelige. Skal man forsøge at finde noget der bare ligner en funktion, som Facebook primært beskæftiger sig med, må det være noget i stil med opretholdelsen af kontakt imellem mennesker. Ser man på de "vennelister" de fokusgruppemedtagende har, er det også tydeligt at disse favner bredt, i en sammensætning af kolleger, tætte samt fjerne venner og endda latente venskaber. Der er altså stor forskel på de forskellige sociale cirkler og lag der eksisterer, på tværs af disse vennelister. Dette kan til tider give turbulens og uorden. Boyd kalder denne form for forvirring for "social divergens".¹²⁶ Et eksempel på en sådan uorden kunne være:

Person 1 laver en statusopdatering. Denne opdatering får en kommentar, skrevet af person 2. Person 3 ser denne kommentar; finder den upassende og giver udtryk for dette i en ny kommentar. Hvis vi antager at person 2 er sportskammerat med person 1 og at person 3 muligvis er mormor til person 1, er det ikke svært at forestille sig, at de to kommentarer minder meget lidt om hinanden i jargon og attitude. Dilemmaet består heri hvilken stilling person 1 skal tage i forhold til kommentarerne. Det fremgår tydeligt at person 1 tilpasser sin identitet i forhold til de forskellige sociale kredse, han indgår i.

Deraf indgår det naturligvis at andre deltagere fra disse kredse, kender person 1 som en specifik type og forventer at han agerer derefter. Når disse kredse er til stede på samme tid, kan det ske som i eksemplet her, at ens identitet(er) står fastklemt mellem to sociale kredses forventninger til personens identitet.

Næste punkt i Sørensen's artikel omhandler statusopdateringen og det problem der eksisterer med dennes funktion, i et forum med udefineret funktion. Vi har her måtte acceptere at Facebooks formål, hvis et sådan formål er eksisterende, er at etablere og holde social kontakt. Hvordan statusopdateringen inkorporerer sig i denne komplekse og muligvis formålsløse, men dog for mange mennesker vigtig, del af hverdagen, er hvad Sørensen beskæftiger sig med i næste del af sin artikel.

---

¹²⁵ Ibid.: 137

¹²⁶ Ibid.: 139

Hun hævder, at det er muligt at se statusopdateringen som en genre, der tager udgangspunkt i en fatisk funktion; altså at den beskæftiger sig med, at kommunikanterne sanser en forståelse af den kommunikation, der foregår. Samtidigt afsøger og udvider den forholdet til den nye kommunikative kontekst, som de sociale medier skaber¹²⁷.

Statusopdateringen tilkendegiver en holdning eller et udsagn, som venner og til tider venners venner kan kommentere, eller synes godt om for at afgive deres besyv i sagen. Retorikerne Miller og Shephard har forklaret fødslen af en ny genre, som værende en blanding af tidligere traditioner og teknologier¹²⁸. En genre er altså resultatet af den nye tids behov for en selvstændig udtryksform. Statusopdateringen deler mange træk med bloggen, der på samme måde omhandler selvfremsættelse igennem alskens emner; de sig værende verdslige som gejstlige. Deres store styrke er samtidig den fart og vidde, en statusopdatering har. På et enkelt minut, kan man have spredt en nyhed, en holdning eller noget tredje mellem samtlige af dine sociale kredse.

Ifølge Sørensen er der tre typiske måder at skabe en statusopdatering på. De beskæftiger sig alle med Jakosons sprogfunktioner og tager udgangspunkt i den fatiske funktion, men bærer efterfølgende træk af andre sprogfunktioner¹²⁹. Den første er den der betegnes som den "referentielle" form, der ofte udformer sig som en meddelelse. Dette kunne eksempelvis være, at informere andre om et tilbud man har fået nys om, eller en nyhed.

Den næste kendes som den "emotive" funktion, der omhandler personens egen holdning, eller en stillingtagen til sin position i en sag. Dette er ofte udformet som en slags kommentar til oplysninger fundet andetsteds.

Den sidste der ofte fremtræder, er den "konative" som henvender sig til modtager/læseren; ofte med et budskab af en slags. Det kan eksempelvis udforme sig som et opråb eller en anmodning. Disse former kan komme i forskellige variationer, da Facebook giver muligheden for, både at uploade billeder, samt angive diverse links til både musik, billeder, film og meget andet. Samtidig kan man via metasproglige kommunikationer skabe forståelse hos en vis gruppe mennesker. Dette kan gøres ved at citere noget, der kun giver dybere mening, hvis man har kendskab til citatets oprindelsessted.

Simmel benytter begrebet den "rene socialisering", der indbefatter en socialisering der intet formål har i sinde, ud over sin egen eksistens¹³⁰. Der er altså ingen implicit mening med hvad der skrives.

---

¹²⁷ Ibid.: 140

¹²⁸ Ibid.: 141

¹²⁹ Ibid.: 141

¹³⁰ Ibid.: 134

Umiddelbart giver ideen mening. Ser man på en statusopdatering der ligner noget nær "*Skønt vejr i dag!*", er det svært at finde en dybere mening med denne sætning. Dette er dog forunderligt. Hvis ikke der er en tanke med den meddelelse man sætter ud i verden, så er den jo ubrugelig i alle sammenhæng. Hvis dette er tilfældet, er der ingen grund til, at nogle mennesker skulle have en lyst eller et behov for at lave sådanne opdateringer. Som en kvinde fra Sørensen's fokusgrupper udtaler, så "*gør man det for sin egen skyld*", når man skriver en statusopdatering på sin Facebook væg¹³¹. Umiddelbart ligger det som et mysterium, at visse opdateringer intet formål har, men alligevel kommer til verden, af en uudgrundelig lyst fra den posterende person.

Miller og Shephard har dog en teori, der kan kaste en smule lys over dette indistinkte behov for at skabe en såkaldt ren socialisering. Ifølge dem, eksisterer der et psyko-socialt behov i mennesker for at være i kontakt og for at kommunikere¹³². Dette ligger fint i spænd med den opfattelse Jenkins har omkring vores socialt naturlige behov, der gør os til dem vi er. Dialogen mellem mennesker som værende lærerigt, er ikke en ny tanke. Platon og Sokrates viser også tydelige tegn på at høste frugten af dialogen, frem for monologen. Denne lyst til at udvikle sig i samspil med andre mennesker, er altså i grundvolden af vores eksistens og stammer højst sandsynligt tilbage fra menneskehedens første spæde skridt som flokdyr. Den rene socialisering kan således i statusopdateringen udformning, være et kald med håb om at få opfyldt sin trang til kommunikation og socialt samkvem. Altså et forsøg på at starte en samtale af en slags. Denne tankegang går også godt i spænd, når man beskuer Sørensen's fokusgruppemedlems udtalelse og skal begrunde, at man slår disse statusopdateringer op for sin egen skyld og hvorfor der på sin vis er mening med denne handling.

Sørensen tager slutteligt hul på det herskende dilemma, at der ingen regulering foregår på Facebook for at holde orden på siden. Dette er ifølge Sørensen's fokusgrupper, en af de store friheder ved at være aktiv på Facebook. Der eksisterer meget få regler man skal overholde, før spillet fungerer. Dog var der bred enighed om at ikke alt er, eller bør være tilladt. Butler har således en teori der beskæftiger sig med performativitet som "*...et spillerum mellem den subjektive udtryksformåen og den socialt acceptable tale*".¹³³ Butler mener at dette spillerum er til stede, for at finde forholdet mellem subjektets handlinger og subjektets sociale omverden. Man finder hurtigt heri en foretrukken og ønsket gebærd.

---

¹³¹ Ibid.: 137

¹³² Ibid.:134

¹³³ Ibid.: 145

På modsatte side finder man samtidigt handlinger der anskues som værende ildesete og selvom de muligvis ikke er forbudte, så i det mindste tabuiseret og stærkt frarådet. Den korrekte opførsel vil altså være at kunne navigere mellem korrekt og forkert adfærd, i den sociale sfære man befinder sig i. Sørensens fokusgrupper er bredt enige om, at brugen af statusopdateringer til at lancere generel dårlighed er en klart uønsket handling. Her sig være tale om alt fra sygdom og nedsatte kropslige funktioner, til død. Andre områder er også ømtålelige og bør undgås i offentlige forum. Herunder er radikale politiske udtalelser, beskrivelser af seksuelt eksplicite udskejelser, nedsættende tale om tredjepersoner samt skænderier med andre brugere. Det er altså tale om en almen takt og tone, man bør følge i alle sociale sammenhæng.

Til sidst konkluderer Sørensen, at hun igennem fokusgrupper og studier i Facebook er kommet i kontakt med en verden, der under overfladen ikke længere er så egocentrisk igen, men arbejder med en dybere social tendens og et menneskeligt behov for at socialisere. Facebook er fastslået som et sted der muliggør det at sikre og opretholde kommunikation på kryds og tværs af alle kredse man har tilknytning til, i et forum hvor social kontrol er styret af forbrugernes egen forståelse for acceptabel adfærd¹³⁴.

Værkanalyse af Gitte Rose

At analysere er at indtage en position.

Gitte Rose mener, at analysere er at indtage en position og hun formulerer analysens kunst således: "*Analysestrategi er et blik for blikke*"¹³⁵. Hun mener, at en vellykket analyse er baseret på tre grundlæggende ting. Den første er evnen til at kunne vælge og prioritere mellem forskellige optikker. Den anden er evnen til at kunne stille skarpt; altså at man kan gøre målrettet brug af den metode og terminologi, som valget af teori indebærer.

Den tredje grundlæggende ting, er evnen til at kunne gå i dybden; det betyder altså, at man kan fokusere på enkelte træk ved værket og afgrænse sit genstandsfelt¹³⁶.

Analysen afhænger af analytikerens sans for selvrefleksion. Alle de valg analytikeren træffer, har en konsekvens for, hvordan værket vil blive analyseret. Det indebærer at analytikeren skal indtræde en position, som har betydning for værkets analyse. Tidligere mente man, at en analyse skulle afdække alle sider af et værk, men i dag hersker der en enighed om, at en altomfattende analyse er en illusion.

---

¹³⁴ Ibid.: 148

¹³⁵ Gitte Rose og H.C. Christensen, 2009: 22

¹³⁶ Ibid.: 22

Det er altså ikke muligt at lave en altomfattende analyse, da det ikke er muligt at anskue et værk fra alle sider. Det er derfor vigtigt at analytikeren har bestemt sig for, hvad motivationen for analysen er¹³⁷.

Den erkendelsesmæssige trappetige

Den amerikanske psykolog og pædagog Benjamin S. Bloom, udviklede i 1950'erne en *taksonomi* – en systematisk klassificering over videns og erkendelsesformer. Hans taksonomi har seks forskellige niveauer. De første tre strækker sig over *viden*, *forståelse* og *evnen til at anvende en given terminologi*. Det er på dette niveau man tilegner sig tilstrækkelig forståelse for teori og metode. Det fjerde niveau er *analysen*. Det er her man begynder at kunne være analytiker, idet man er i stand til identificere og analysere forbindelserne og hændelserne i værket, samt de enkelte dele. På Blooms femte niveau, skal man formå at tænke *syntetisk*. Det betyder at man skal være i stand til at indsætte de analytiske resultater i en overordnet teoretisk referenceramme. På det sjette og sidste niveau i taksonomien, skal man kunne *diskutere* og *reflektere* over de resultater, man har fået ved de foregående niveauer¹³⁸. Taksonomien ser derfor ud som følgende:

1. Viden
2. Forståelse
3. Simpel anvendelse af terminologi
4. Analyse
5. Syntese
6. Diskussion og refleksion

Metode

Begrebet metode refererer ifølge Gitte Rose, til de præmisser en disciplin arbejder ud fra, og de mål den sætter sig. Det vil altså sige den plan og systematik man foreskriver, for at opnå et givent mål¹³⁹. For at analysere et givent værk, er det vigtigt at man finder den korrekte metode for dette. Man kan eksempelvis tage udgangspunkt i Freuds drømmetydning, eller forankre sin metode i et af hans værker, hvis man skal lave en psykoanalytisk inspireret analyse. Det vil altså i så fald være her man henter sine analytiske begreber og fremgangsmåde for analysen¹⁴⁰.

---

¹³⁷ Ibid.: 22

¹³⁸ Ibid.: 23

¹³⁹ Ibid.: 25

¹⁴⁰ Ibid.: 25

Der er forskel på, hvor man henter sin metode i forhold til sin teori. En teori kan lægge eksplicit op til en særlig metode, om den kan udledes implicit af teorien eller om teorien er så abstrakt, at man må hente sine metoder andre steder fra¹⁴¹.

Medieanalysen har udviklet sig over den senere tid. Den betegnes som værende af nyere tid, men det er ikke nyt at vi benytter os af medier, til at kommunikere. Det gjorde man tidligere gennem bøger, billeder, tryk og tegninger. Disse udtryk blev analyseret ved hjælp af Kunsthistorien og Litteraturvidenskaben, men i nyere tid opstår der, ved hjælp af den digitale medieteknologi, både udtryksformer og praksisser, som falder udenfor de klassiske videnskabers domæne. Igennem 1990'erne er billedmedierne kommet til at spille en stor rolle, igennem internettet udvikling og udbredelse. Førhen bidrog billedmedierne til at holde skellet mellem privatlivet og offentligheden; i dag bidrager de i højere grad til dette skels ophævelse. I dag får vi vores informationer og billedmedier primært gennem internet og fjernsyn, selv når journalisterne ikke kan komme ind i krigsfelterne, kan vi følge med via YouTube, Facebook og Twitter, hvor det er muligt at ligge mobiltelefon-optagelser op og bruges ydermere også af journalisterne¹⁴².

Det er altså nu vigtigere end nogen sinde, at vi kan skelne mellem de forskellige billedmedier vi mødes af på internettet. Det at billedmedierne bliver brugt anderledes i dag, end tidligere, betyder at vi skal kunne analysere deres forskellige former og udtryk. *Medieanalysen* betragtes, som en ny disciplin og låner derfor ofte teoretisk inspiration og metodiske grev fra andre fagområder. Ifølge Gitte Rose er det nye, det kreative og det indsigtsgivende ved disciplinen, at den arbejder med at tilpasse teori og metode til det specifikke objekt den arbejder med, og at orientere sig i forhold til et genstandsområde der er i konstant udvikling¹⁴³.

Tolkning/hermeneutik

Analyse og fortolkning benyttes ofte som synonym, men der er en forskel. Analysen udgør grundlaget for fortolkning. Gitte Rose skriver således: "*I ordet fortolkning ligger således, at teksten forklares via en etablering af forbindelser mellem tekstens interne træk og dens eksterne forhold*"¹⁴⁴. Hermeneutikken blev med filosofen Friedrich Schleiermacher, udvidet til en mere almen teksttolkningsteori. Den blev af Wilhelm Dilthey videreudviklet til en generel videnskabsteori for de humanistiske videnskaber.

---

¹⁴¹ Ibid.: 26

¹⁴² Ibid.: 26

¹⁴³ Ibid.: 27

¹⁴⁴ Ibid.: 27

Schleiermacher udviklede den hermeneutiske cirkel. Denne teori går ud på, at de enkelte elementer i en tekst skal forstås i lyset af teksten som helhed og omvendt, altså at helheden kun forstås i lyset af tekstens detaljer¹⁴⁵.

Grundtanken i hermeneutikken er, at teksten bliver til i mødet mellem tekst og læser. Dette foregår på to niveauer: 1. Mellem to bevidstheder: Forfatterens og læserens. 2. Mellem tre tider:

Forfatterens, værkets og læserens. Enhver læsning, bliver altså ifølge hermeneutikken til, som resultat af et samspil mellem tekstinterne og teksteksterne faktorer¹⁴⁶.

Hans-Georg Gadamer fremsagde den teori, at fortolkning afhænger af læserens forudgående livserfaringer. Det vil altså sige den forståelseshorizont læseren møder teksten med. Ifølge Gadamer består forståelseshorizonten af levede, ofte uerkendte erfaringer og de forudsætninger disse har givet os, for at kunne forstå, føle empati og identificere os med andre mennesker, hvis livsforløb ligner, men per definition altid vil afvige fra vores. Det at have en "forforståelse" for tekstens indhold indebærer, at man både intellektuelt og emotionelt genkender og erkender relevansen af tekstens tematik¹⁴⁷.

Analyse

Når man skal analysere et værk, vil en række spørgsmål melde sig, det første vil være af *indholdsmæssig art*. Eksempelvis, hvad handler værket om? Det næste spørgsmål vil dreje sig om værkets *udtryk*. Dette kunne eksempelvis være, "hvilken forskel gør det, at værkets fremstilling er skabt med struktur og æstetik?"¹⁴⁸.

Ordet *analyse* er lånt fra det franske ord *analyser* som betyder at "opløse" noget. Dette er lånt fra det græske ord *análysis*, som forbinder det at opløse noget med at finde en løsning.

Analyse og syntese arbejder tæt sammen, da analysen opløser og beskriver de værkinterne aspekter på detaljeret vis, mens syntesen samler, konkluderer og forklarer værkets sammenhænge. For at analysere, skal man benytte og beherske de redskaber teorien stiller til rådighed. Man skal altså kunne bruge teorien til at analysere. Man skal derfor have en hensigt med sin analyse; den skal tjene et formål. Analysen i akademisk forstand udgør eksempelvis i en hvis forstand, en form for talehandling¹⁴⁹. Det er vigtigt at finde et problem, inden man går i gang med analysen. Man skal altså finde et problem, som er værd at anstrenge sig for at få besvaret ved hjælp af analysen.

---

¹⁴⁵ Ibid.: 28

¹⁴⁶ Ibid.: 28

¹⁴⁷ Ibid.: 30

¹⁴⁸ Ibid.: 32

¹⁴⁹ Ibid.: 33

Form og indhold: To sider af samme sag

Da man i første omgang begyndte at forholde sig professionelt til medierne, var det under indflydelse af kunsthistorien, litteraturvidenskaben, sociologien og psykologien. Idet man lagde sig i forlængelse af disse veletablerede videnskaber, og på den måde opererede i skyggen af dem, resulterede det i nogle meget kritiske vurderinger. I 1950'erne var man optaget af, om et medieudtryk var "smukt i sin komposition" om dets persongalleri var "virkelighedstro"; om medieudtrykket fremstod "naturligt". Det var svært at vurdere det nye medie, da man stod uden en metode til at forholde sig til formen, indholdet, indlevelsen og oplevelsen ved de nye medieudtryk¹⁵⁰.

Strukturalismen – semiotikken

Lingvisten Ferdinand de Saussure lagde grundstenen til den strukturelle lingvistik. Den gjorde op med, at sprogets funktion var essentiel og referentiel; altså at der var en naturlig eller logisk forbindelse mellem tegnet/ordet og dets betydning¹⁵¹. Den strukturalistiske teori udvikledes af blandt andet Roland Barthes, som var en af de første der gjorde opmærksom på, at sprogets primære værdi i sociale forbindelser ikke var den bogstavelige, men den overførte, "mer-betydningen". Vi arbejder med to forskellige begreber indenfor den strukturalistiske teori: Den denotative betydning og den konnotative betydning. Den denotative betydning er udtryk for en sproglig kontrakt. Den refererer til sprogets leksikalske betydninger. Den konnotative betydning bygger på en kulturel videnbank. Det vil sige, at for at analysere et værk konnotativt, kræver det at man har kulturel viden. Den er mindre eksplicit og dens indhold kan variere.

Det afhænger af, hvilken social og kulturel gruppe afsenderen eller modtageren stammer fra. Ydermere udvikler konnotationen sig en del gennem tid. Konnotative betragtninger kan ikke være individuelle. De fungerer altid indenfor sociale og kulturelle grupperinger. De opstår og bindes sammen af fællesskabet omkring specielle normer, værdier og erfaringer¹⁵². Det vil sige at et tegn kan betragtes denotativt og konnotativt, hvilket vil sige, at det samme tegn, kan have flere forskellige betydninger¹⁵³.

---

¹⁵⁰ Ibid.: 34

¹⁵¹ Ibid.: 34

¹⁵² Ibid.: 35

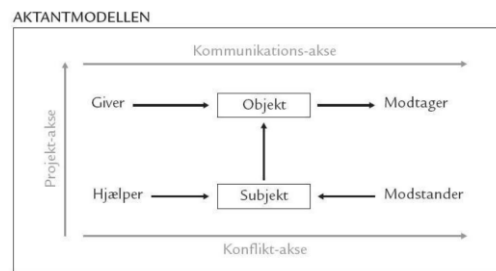
¹⁵³ Ibid.: 36

Den strukturelle narratologi

En narrativ er, at forstå fortællingen som en lineær organisering af begivenheder i et sekventielt, motiveret og årsagsbetinget forløb. Grundelementerne til narratologiens opbygning er, at den ikke blot fortælles et sted fra, men også fortælles for nogen. Ifølge Gitte Rose udgør narratologien en videreudvikling af formalismen og strukturalismen.

Alle fortællinger har et handlingsforløb. Det udspilles oftest ved en aktør, som forfølger sine drømme eller mål og møder nogle forhindringer på vejen.

Greimas *aktantmodel* viser dette handlingsforløb; altså at den tager udgangspunkt i subjektet, som fortællingen handler om, samt det der motiverer dens rejse. Det kan eksempelvis være en genstand, kærlighed, anerkendelse etc. Det er noget han ønsker at tilegne sig, og give videre til modtageren, som også godt kan være ham selv. Denne genstand subjektet brænder efter at tilegne sig, skal komme fra giveren¹⁵⁴.

Aktantmodellen skitserer seks positioner og det er vigtigt at bide mærke i, at aktant er det samme som aktør. Aktanter udgør forskellige positioner og roller. De står for de elementer, der kan hjælpe eller hæmme aktørens rejse. Ydermere kan disse roller og positioner udgøre sider af aktøren selv.

Identifikationen af fortællingens modsætningsforhold er med til at bestemme, hvad det er for en grundkonflikt, subjektet skal igennem og dermed hvilke faser han må igennem i fortællingens forløb. Det er ydermere også denne grundkonflikt, som er med til, at man når frem til værkets grundlæggende tematik. Aktantmodellen hører til den strukturalistiske narratologi¹⁵⁵.

Tine Breum beskæftiger sig med manuskriptudvikling indenfor film og Tv og har i en model samlet de forskellige teoretiske bidrag til filmnarratologien.

¹⁵⁴ Ibid.: 40

¹⁵⁵ Ibid.: 43

Denne model adskiller sig fra den strukturalistiske i dens kompleksitet, idet den ikke kun beskæftiger sig med aktanterne og udgangssituation, men nærmere hvordan dette gradvist sker, i henhold til hvilke krisesituationer dette afføder og hvordan harmonien kan genetableres. De tolv trin i Breums model, betoner de forhold en fortælling kan have. En fortælling kan eksempelvis spille på almenmenneskelige oplevelser og behov. Ifølge Breum: "*Fortællingen forfører kort sagt ved at introducere et brud på ordenen og ved i samme åndedrag at afgive løfter om en mulig genetablering af harmonien.*"¹⁵⁶. Hendes model beskæftiger sig således med forskellige aspekter af fortællingen. Det er eksempelvis fortællingens præmis, fortællingens konfliktmateriale, tema troværdighed, vidensdistribution etc.¹⁵⁷

Mediernes konvergens

Begrebet konvergens blev tidligere opfattet, som en betegnelse for den teknologiske udvikling. I 2000 forklarer Bolter og Grusin begrebet om mediekonvergens, som en tiltagende sammensmeltning mellem informations-, kommunikations- og medieteknologier. I samme forbindelse introducerer de begreberne *remediering*, *immediacy* og *hypermediering*, som nøglebegreberne til forståelsen af de ændrede former indenfor medierne og teknologiens funktioner¹⁵⁸.

Udgangspunktet for dette er *mediering* som bestemmes af Bolter og Grusin, til at være det formelle, sociale og materielle netværk af praksisser, der genererer en særlig logik, som gentages med variation; det kan eksempelvis være foto, film og Tv. Ydermere beskæftiger de sig også med begrebet remediering, som er det der finder sted, når et medie tilegner sig andre teknologiers form, som eksempelvis æstetik og social betydning.

Ifølge Bolter og Grusin opleves alle medier i dag i remedieret form, idet et hvilket som helst medie, kan forklares ud fra henvisninger til andre medier¹⁵⁹.

I dag er det nemt at tage billeder og videoklip med kameraer og lægge dem op på Facebook. Der er derfor flere billeder der bliver taget, med fokus på at skulle lægges på digitale medier. Det vil sige, at man i højere grad offentliggør sider af sig selv, end da billedproduktionen var analog. Med remediering er der derfor ikke kun tale om en teknologisk effektivisering; det handler også om individet. Billeder bliver i dag taget, med fokus på at skulle videregives på et socialt medie.

---

¹⁵⁶ Ibid.: 46

¹⁵⁷ Ibid.: 48

¹⁵⁸ Ibid.: 75

¹⁵⁹ Ibid.: 75

Som "amatør" fotograf, har man tidligere haft mere fokus på billedets æstetik, vinkel og fokus ved stillbilleder, men efter digitaliseringen er der ikke fokus på det, på samme måde, da man kan tage alle de billeder man vil¹⁶⁰. Ifølge Bolter og Grusin styres remedieringen af bestræbelserne på at opnå immediacy: "*oplevelsen af et direkte nærver*"¹⁶¹. Immediacy går ud på, at ophæve brugerens bevidsthed om mediets mellemkomst. Disse bestræbelser går på at sløre konstruktionen og give brugeren en fornemmelse af, at være i umiddelbar nærhed af det fraværende. Ydermere udgør immediacy (transparent mediering) den ene form for remediering. Den anden form for remediering er hypermediering. Det henviser til det, der finder sted når flere medier importeres til det samme digitale univers. Før i tiden så vi hypermediering i malerier hvor motivet udspiller sig mellem rammer, døråbninger og spejle. På baggrund af udviklingen indenfor teknologien er der også aktuelle aspekter af denne form, som eksempelvis når CNN's nyhedsprogram inkorporerer hjemmesidens funktionalitet og æstetik¹⁶².

De nye funktioner og teknologier indenfor mediekonvergens, giver mulighed for at kombinere både de nye og gamle medieteknologier. Der er mulighed for at have sine bøger med på telefonen og lytte til gamle plader. På trods af udviklingen, er der stadig stor tilbøjelighed til at læse bøgerne i fysisk form og se filmene i biografen, i stedet for at hente dem ned på computeren. Gitte Rose udtaler:

*"Det bedste vi kan gøre, i en verden hvor udviklingen går så hurtigt, at eksemplerne nævnt i dette kapitel vil være forældede inden bogen er blevet trykt, er at kombinere et solidt værkanalytisk fundament med stor opmærksomhed i forhold til nye medieformer og udtryk der hele tiden dukker op."*¹⁶³.

Analyse!

I det sidste kapitel i Gitte Roses værkanalyse, opsummerer hun hele kapitlet til en samlet analyse og forklarer hvad der er vigtigt at kigge efter, når man analyserer. Det er vigtigt at analytikeren udviser sensitivitet over for værkets specifikke udformning og formatering; altså værkets mediering. Hun beskriver nogle generelle bud på, hvordan man kan udforme denne analyse og hvordan man som udgangspunkt kan indkredse værkets iøjefaldende træk. Det første hun anbefaler er værkets interne beskrivelse, som hun også mener er udgangspunktet for analysen.

---

¹⁶⁰ Ibid.: 76

¹⁶¹ Ibid.: 76

¹⁶² Ibid.: 77

¹⁶³ Ibid.: 79

Man starter med at koncentrere sig om, hvad værket fortæller. Herefter skal man beskæftige sig med kompositionen. Det drejer sig altså om hvordan værket er opbygget; handlingens struktur, konflikter og særlige elementer. I denne forbindelse beskæftiger man sig også med en karakteristik af den aktør der spiller i filmen, billedet eller fortællingen. Ydermere vil man i samme forbindelse gå i dybden med den fortællertekniske del af fremstillingen. Efterfølgende vil man arbejde videre til fortællingens tematik og definere de temaer der optræder. Herefter vil det naturlige være, at gå videre til at drage en konklusion på baggrund af de analytiske observationer, samt de diskussioner man kan have lagt op til i det foregående. Til sidst skal man beskæftige sig med værkets eksterne overvejelser, samt perspektivere og metareflektere over værket¹⁶⁴.

Analyse af tv-programmer

I undervisningsministeriets fælles mål i 2009 for faget *Filmkundskab - Faghæfte 27*, beskrives hvordan studerende kan udarbejde en analyse af et tv-program. For at analysere et Tv-program, må man tage udgangspunkt i en overordnet genre¹⁶⁵. Tv-genrerne kan grundlæggende opdeles i fiktion, fakta og underholdning. Eftersom konkurrencen om seerne er blevet hård de seneste år, bruger producenterne alle kneb; dramaturgisk set arbejdes der med samme principper i fiktions- og fakta-udsendelser. Derfor kan det være svært, at differentiere hvorvidt et Tv-program lægger vægten på underholdningen eller nyhedsformidlingen¹⁶⁶. I serier kan der ofte iagttages et bestemt mønster; f.eks. starter Tv-serien *Catfish* med den samme intro for hvert afsnit. Denne type mønster er en del af hvert afsnits dramaturgi. Analysemodellen nedenfor, kan anvendes til analyse af programmer med fakta- eller underholdningspræget indhold; eksempelvis ungdoms-tv¹⁶⁷.

Hvad er den overordnede genre?

Er det primært fiktion, underholdning eller fakta? Er hensigten at underholde, oplyse, fremstille fakta, lave et portræt, lægge op til debat eller andet?

Hvordan formidles udsendelsens hensigt?

Hvad handler det om?

Hvem ser vi?

Hvad ser vi?

---

¹⁶⁴ Ibid.: 81

¹⁶⁵ Internetkilde: uvm.dk

¹⁶⁶ Ibid.

¹⁶⁷ Ibid.

Er de medvirkende iscenesatte skuespillere, eller handler det om virkelige personer?

Er det en studieoptagelse, eller foregår udsendelsen i et virkeligt miljø?

Er der indlagt elementer fra andre programmer, eller indgår der interview?

Kan man udlede noget om research eller finde kilder til programmet?

Hvis det er en studieproduktion, hvordan er studiet da indrettet?

Hvis der er en studievært, hvordan kan man så karakterisere hendes/hans rolle?

Er der gæster/deltagere i programmet – deres rolle?

Er der interaktive muligheder for seeren?

Programmets udtryksside – Hvordan fremstilles indholdet?

Kamerabevægelser – hvordan og hvorfor?

Introduktion af studievært – passer det til udsendelsens indhold/hensigt?

Billedperspektivet – er det halvtotal/total- eller nærbilleder?

Hvordan indgår studiet/andre omgivelser?

Lyssætning og brug af farver - sort/hvid?

Klipning?

Musik, voice-over eller anden lyd?

Hvordan er sproget/tiltaleformer? – Med hvilken hensigt anvendes sproget?

Hvordan kommunikeres med evt. deltagere?

I og med at film- og tv-produktioner består af komplekse udtryk, kræver det flere gennemspilninger og laver en veludformet analyse, for at få indblik i disse udtryk. Analysen ovenfor, er et eksempel på hvordan man kan komme nærmere en forståelse og indblik af en given produktion¹⁶⁸.

Beskrivelse af serieafsnittet – Catfish The Tv Show: Trina & Scorpio

Serien tager sit afsæt i en ung amerikansk mand ved navn Yaniv "Nev" Schulman, som via de sociale medier forelsker sig i kvinden Megan Faccio. Efter en længere periode begyndte Nev at stille spørgsmål til dette "online univers", hvor han over tid kom i kontakt med flere og flere personer med indbyrdes relationer og som kunne sammenkædes med denne Megan. Fælles for disse personer var, at det ikke var muligt at mødes "face to face".

---

¹⁶⁸ Ibid.

Med hjælp fra sin bror og gode ven Max Joseph, kastede Nev sig over den næsten umulige opgave, at finde frem til disse personer i det virkelige liv. Hans bror, som havde et mindre filmselskab, besluttede sig, på bedste dokumentariske vis, at filme Nevs jagt på "sit livs online kærlighed" og at få svar på de mange ubesvarede spørgsmål. Megan – hans livs kærlighed, viste sig at være en fiktiv person. Megan var i det virkelige liv en kvinde ved navn Angela. Nevs hjerte blev knust, da han ved selvsyn kunne konstatere at Angela, alias Megan, var en midelaldrende gift kvinde med en datter og to handicappede drenge. På trods af et knust hjerte og ikke en betagende smuk Megan, bevarede Angela og Nev deres venskab.

Mødet med Megan, blev for Nev en lektie for livet. En lektie han besluttede sig for at formidle til andre. Emnet; identitet via de sociale medier, valgte han, med hjælp fra sin bror at belyse gennem en dokumentarisk udsendelse, som efterfølgende blev til en Tv-serie. Tv-serien resulterede i en succes, som end ikke han, havde turde håbe på.

Serien affødte et utal af henvendelser fra mennesker, som selv mistænkte de bekendtskaber, de havde etableret gennem de sociale medier kunne være fiktive.

De søgte hans hjælp til at få skabt klarhed over, om disse personer "fandtes" og dermed om gengældelsen af deres følelser var oprigtige og ægte.

I dette afsnit af serien Catfish The Tv Show (Sæson 1, episode 2, 19 november 2012), har Nev taget fat i kvinden Trinas historie, om hendes "online forhold" til manden Scorpio. Spørgsmålet er nu, om sandheden vil føre til et knust hjerte eller ægte kærlighed.

Persongalleri:

- Nev: Intervieweren, der hjælper Trina med at finde svar på om hendes flirt er virkelig eller blot fiktion.
- Max: Filmmand der følger Nev igennem hele forløbet.
- Trina: Som i virkeligheden hedder Shawnise, men gennem de sociale medier kendes under navnet "Trina The Natural", er den 24 årige hovedkarakter i denne episode, idet det er hendes historie som danner baggrund for dette afsnit.
- Scorpio: Er den online person, som Trina via det sociale medie Facebook har forelsket sig i.
- Lee Avent: Er den mand, som udgiver sig for at være online-profilen "Scorpio".
- Larry Drummer: Er den "virkelige" Scorpio, som figurerer på alle billederne, på den fiktive profil, som Lee Avent har skabt.
- Trinas mor, Annise, samt hendes to veninder Tashawn og Monchelle, er også medvirkende i afsnittet, dog som værende mindre betydningsfulde.

Til daglig er Trina eksotisk danser, hvilket Scorpio også udgiver sig for at være. Trina beskriver gennem e-mail korrespondance med Nev, at hun ikke har mødt Scorpio ansigt til ansigt endnu. Trina mener dog, at efter et års "online bekendtskab", som i den seneste tid har fungeret på et stærkt følelsesmæssigt plan, kan det de har med hinanden beskrives som et "forhold". Dette underbygger Trina ved at udrykke, at hun føler trang til at udvise troskab til denne person, hun endnu ikke har mødt. Trina føler en stor og stærk trang til at mødes med ham og mærke den forhåbentligt ægte kærlighed. Dette ønske virker hverken urimeligt eller som noget, der ville volde de store problemer at indfri. Dog vælger Scorpio at spise Trina af med blot endnu et navn (Lee Avent), som efterfølgende viser sig at være hans rigtige navn. Derefter hober undskyldningerne sig op, for Scorpio. Lee Avent fremhæver en række problemstillinger, som gør det umuligt at indfri ønsket om at mødes. Han bruger undskyldninger som meget rejseaktivitet samt forsørgelsen af hans to børn. Disse mange undskyldninger vækker Trinas mistro.

Trina bor i Silver Spring, Maryland og Scorpio bor i Atlanta. Scorpio kan ikke komme på Skype, så de kan se hinanden "live". Nev og hans filmhold har intensioner om at bringe Trina til Atlanta, for at mødes med sin forhåbentligt store kærlighed for allerførste gang. Nev og Max møder derfor for første gang Trina hos hendes mor i Silver Spring, da de vil hente hende med til Atlanta.

Trina fortæller Nev, at hun aldrig har mødt hendes far, eftersom han døde da hun var 2 år gammel. Hun fortæller, at hun derfor altid har manglet et mandligt forbillede og mener at have fundet det i Scorpio.

Hendes drøm om et stærkt familiebånd, et stort hus og børn forbinder hun med Scorpio. Hendes belæg for at turde tro på, at han er den rigtige, bygger blandt andet på den respekt han udviser hende, samt den store forståelse han har omkring hendes erhverv som eksotisk danser. Han er ikke fordømmende, da han selv er i den branche. Hun føler at de er på bølgelængde.

En grad af mistro vækkes dog hos Nev og Max eftersom Trina kun har modtaget tre fotografier af Scorpio på sin telefon. Disse billeder viser en ung, veltrænet afroamerikaner i bar overkrop, uden nogen form for personlige detaljer.

Efter Nev, Max og Trina har brugt tid sammen på at gennemgå diverse oplysninger og set adskillige eksempler på emotionel korrespondance imellem Trina og Scorpio, som tydeliggør Trinas kærlighed til Scorpio, forlader Nev og Max Trina og tager tilbage til deres hotel. I bilen på vej dertil, drøfter de det urimelige i, at Trina i den grad skal "trygle" Scorpio om fysisk kontakt.

Nev og Max vågner op til en ny dag i Silver Spring og efterforsker "sagen" nærmere. De kører en billedsøgning, for at finde ud af om de tre billeder Trina har modtaget, virkelig er Scorpio eller om

de dækker over en anden online identitet. I denne forbindelse falder de over navnet Larry Drummer, som kan kædes sammen med disse billeder.

De søger på Facebook profiler, hvor de starter med at lede efter profiler som kunne matches med Lee Avent. Denne søgning ender desværre i en blindgyde, idet dette navn kun fører til en ældre herre. Resultatet er dog anderledes, da Nev og Max søger på navnet Larry Drummer. Larry Drummer har massevis af billeder, herunder specifikt de tre billeder som "Lee Avent" har sendt som "bevis materiale" til Trina. Det fremgår, at Larry Drummer til daglig opholder sig i South Beach. Begge udgiver sig dog for at være "male entertainer" i Georgia. Mistanken til at denne person i virkeligheden er en anden, stiger markant.

Nev og Max beslutter sig derfor for at konsultere Trina omkring deres opdagelser. De møder hende i en butik, hvor også hendes veninder er tilstede. Nev og Max benytter lejligheden til at spørge veninderne om deres bekendtskab til Scorpio.

Affødt af venindernes tilstedeværelse "kryber Trina til korset" og tilføjer endnu en vigtig "brik i puslespillet", som hun tidligere undlod. Trina oplyser, at Scorpio har to børn.

Nev og Max beretter om deres opdagelser angående Larry Drummer. Et navn som Trina aldrig har hørt før.

De får i fællesskab analyseret sig frem til, at denne Lee Avent enten holder Trina hen fordi han har et forhold til en anden kvinde, eller at de har med en person at gøre, som udgiver sig for at være en anden end han er. Dette tager hårdt på Trina og Max prøver at trøste hende med opmuntrende ord. De får tilladelse af Trina til at gå skridtet videre og på egen hånd kontakte Scorpio telefonisk.

Nev kontakter derfor Lee telefonisk og udgiver sig for at være Trinas nære ven. Nev forklarer ham om situationen og foreslår et møde imellem dem. Dette falder i første omgang ikke i god jord hos Lee, men eftersom han står til at miste Trina og får chancen for, at fortælle hende sandheden, ændrer han dog mening.

Nev spørger hvorfor de ikke har mødtes endnu og hvorfor de ikke har haft mere visuel kontakt. Lee fortæller, at han lige er flyttet til Maryland, som i øvrigt ikke ligger langt fra Silver Spring. Han siger at han rejser for meget, til at kunne finde tid, til at ses med hende. Han oplyser også, at han ikke blot har to børn men fire børn.

Nev konfronterer Trina med de nye oplysninger. Trinas lyst til at mødes med Lee begynder at smuldre, men nysgerrigheden driver hende i sidste ende til at indvilge i et møde med Lee.

Den efterfølgende dag mødes Nev, Max og Trina hos hende. Trina er meget spændt. Tiden er inde til at mødes med Lee, ude foran Lee's hus i Maryland. Nev banker på og Trina får for første gang

lov til at møde Lee. Lee er ikke 27 år gammel, som han udgav sig for at være, men i stedet 32. Derudover er han tydeligvis ikke eksotisk danser, men derimod svært overvægtig. Personligheden og hans passion for Trina er dog intakt og sand.

Lee fortæller Trina, at han til at starte med udførte nogen opgaver for Larry Drummer, som er den "virkelige" Scorpio. Han skulle udgive sig for at være ham og skrive til en masse kvinder for at få og opleve deres reaktion for Larry. Han faldt i mellemtiden for Trina. Han understregede at han ikke skrev med de andre kvinder, efter han havde reporteret til Larry Drummer (Scorpio). Trina betyder virkelig meget for ham, og det var ikke hans mening at skuffe hende. Imidlertid tog det ene det andet og da de havde så god en kemi, blev det svært for ham at fortælle hende sandheden. Dertil var frygten for at miste hende for stor. Miste den kvinde, som ifølge ham er det smukkeste hans øjne havde set.

Trina har brug for et pusterum. Hun sætter sig ud i bilen og ringer til hendes veninde (Monchelle). Trina fortæller hende historien og det ender med at Max, Nev og Trina kører hjem til veninden med en åben aftale om, at Trina og Lee mødes igen en anden dag.

Hjemme hos Monchelle, konfronterer hun Trina med det faktum, at det ikke var Lees udseende, men hans personlighed hun "datede" online.

Hun spørger om det i sidste ende gør så meget, at han ikke har et perfekt ydre? Hun opfordrer Trina til at se Lee igen, hvilket Trina indvilliger i. Herefter efterlader Nev og Max trygt Trina hos hendes veninde.

Trina og Lee mødes efterfølgende med Nev og Max. Her prøver Lee endnu engang at overbevise hende om hans oprigtighed. Lee fortæller hende endnu engang, at han er frygteligt ked af at have såret hende. De bånd og relationer som blev skabt imellem dem, blev for smertefulde for Lee at miste. Han kunne derfor ikke fortælle hende sandheden. Hun når frem til, at hun gerne vil se ham igen og ønsker et venskab.

En måned efter chatter Nev med Lee. Her beretter Lee, at Trina og han selv, korresponderer fra tid til anden og at de har opretholdt et venskabeligt bånd. Lee håber på, at det over tid kan føre til mere end som så, men er godt klar over, at det ikke er særlig sandsynligt.

Nev chatter efterfølgende med Trina, som fortæller åbent til Nev, at hun er kommet videre og udelukker chancerne for et forhold til Lee. Til Trinas store overraskelse forbinder Nev "den rigtige Scorpio", Larry Drummer, til deres online samtale. Det er første gang Trina taler med den person, som var afbilledet på de billeder, som hun førhen troede viste hendes store kærlighed.

Larry og Trina har opretholdt kontakten til hinanden, men har ikke mødtes ansigt til ansigt.

Analyse af serieafsnit

Vi vil på baggrund af tekstanalytiske samt tekstteoretiske metoder, analysere det udvalgte afsnit af "Catfish the TV Show". Vi har valgt at anvende *Værkanalyse af Gitte Rose* og undervisningsministeriets vejledning for faget filmkundskab. Her vil vi bruge analysemodellen, kaldet *Fælles Mål 2009 – Filmkundskab* fra faghæfte 27. Vi ønsker at belyse Tv-serien med fokus på fænomenet Catfish og unges manipulation af identitet på Facebook.

Ud fra undervisningsministeriets foreslåede analysemodel, kan vi bestemme at "Catfish the TV Show" er en Tv-serie, idet der findes flere sæsoner opdelt i afsnit og hvert afsnit er enkeltstående. Plottet er det samme igennem hele serien, men i hvert afsnit præsenteres vi for en ny historie. Serien er målrettet unge mennesker, idet den sendes på kanalen MTV, hvis seere primært er den yngre målgruppe.

Vi kan på baggrund af Gitte Roses værkanalyse, belyse at der er et bestemt formelt socialt netværk af praksisser, der genererer en særlig logik som gentages med variation, dette kaldes også for en mediering.

Udsendelsen hensigt formidles gennem de enkeltstående historier, som belyser fænomenet Catfish og hvor nemt det i senmoderniteten er, at manipulere med sin identitet på de sociale medier. Tv-serien udspringer af dokumentaren Catfish, hvor interviewerens i serien bliver udsat for dette fænomen. I Catfish the TV Show er det virkelige personer der medspiller i hvert afsnit og som udsættes for dette fænomen. Fælles for afsnittene er, at de optages naturligt og frit; altså er rammesætningen den samme for alle afsnit. Ydermere opstår der uformelle interviews i samtlige afsnit. De medvirkende er forhenværende interaktive seere, der efterfølgende har fået etableret kontakt til "Catfish-teamet". De personer der optræder i programmet, kommer altså for at få hjælp til at finde ud af, om de er blevet "catfishet". Der optræder derfor i afsnittene også løbende research og kildesøgning for at finde ud af dette.

I det afsnit vi har valgt at analysere, handler det om mødet mellem Trina og Lee, som i et års tid har kommunikeret via de sociale medier. I dette afsnit benyttes der i høj grad håndholdt kamera, hvilket er medvirkende til, at episoden fremstår ærlig, uredigeret, virkelighedsnær og nøgtern. Dette giver et dokumentarisk indtryk af historien, og den fremstår mere troværdig for seerne. Ydermere indgår der forskellige billedperspektiver; heriblandt både nærbilleder, total-halvtotal, samt et skiftende kamera, så man ser alle medvirkende. Det er vigtigt for denne serie, at være opmærksom på omgivelserne der bliver filmet i, da det er tilfældige steder, alt efter hvor rejsen går hen, idet de researcher undervejs i forløbet. I det afsnit vi har valgt at fokusere på, går både klipningen og

musikken i godt spænd med hinanden, da musikken er med til at øge stemningen. Afsnittet starter med ”slutningen” af afsnittet, altså mødet mellem Lee og Trina, som er med til at øge spændingen for seeren, det er derfor tydeligt, at se at klipningen er velovervejet. Ydermere er sproget i dette afsnit taksonomisk lavt, det er præget af almindelig hverdagsprog med en mindre karakter af slang; dette er også med til at gøre det virkelighedsnært. Det er altså tydeligt, at serien er præget af uformel dialog, som ikke er indøvet på forhånd. Dette er med til at differentiere afsnittene fra hinanden.

Med udgangspunkt i Gitte Roses værkanalyse, vil vi som en begyndelse tage fat i den strukturalistiske narratologi, nærmere bestemt Tine Breums model. Det første punkt i hendes model er *fortællingens præmis*. Der er flere præmisser i afsnittet af Catfish. Der er eksempelvis, "at med ærlighed kommer du længst", hvilket altså er moralen i serien.

Når man først har bygget et net af løgne, er de svære at komme ud af. I dette tilfælde ser vi to mennesker, som er blevet forelskede i hinandens personligheder, men idet manden har løjet om sin identitet, er forholdet måske tabt på gulvet – da hans spind af løgne har været for stort.

Ydermere er et andet eksempel på præmisserne, evnen til at kunne tilgive samt evnen til at kunne selvreflektere. Andet punkt i Breums teori er *fortællingens konfliktmateriale*. I alle fortællinger ser man hovedpersonens indre og ydre konflikter. I det valgte afsnit af Catfish, opstår de største konflikter hos Lee. Han har visuelt udgivet sig for at være en anden, end han egentlig er, fordi han lider af dårligt selvværd og har en form for angst for mødet med Trina; det er altså hans indre konflikter. Hans indre konflikter resulterer i hans ydre funktioner. På baggrund af hans dårlige selvværd, skaber han denne løgn om sig selv, hvilket resulterer i den ydre konflikt vi ser. Det tredje punkt i modellen, kalder Breum *fortællingens sidekonflikt, delkonflikter og underplots*. Hovedkonflikten udløses mens Nev og Max researcher og finder ud af, at Lee ikke er den han har udgivet sig for at være. Efterfølgende begynder konflikterne at forgrene sig, og der opstår en del side- og delkonflikter. I deres søgen efter den "rigtige" Lee, møder de flere konflikter undervejs, som er sidekonflikterne. Hovedkonflikten udspilles i mødet mellem Lee og Trina, da hun finder ud af, hvor meget han har løjet om sit liv og person. Max og Nev spiller ydermere også en rolle i konflikten, idet de er med til at løse hovedkonflikten. Det er altså på baggrund af deres indblanding, at konflikten rigtigt opstår, idet Trina ikke havde fundet ham uden deres hjælp. Dog er de også med til at løse den, da de finder ud af, hvem Lee i virkeligheden er. Fjerde punkt i modellen, er temaet i fortællingen, det er altså fortællingens handling på det overfladiske og det dybere plan, samt forholdet mellem de to. Det overfladiske plan i afsnittet, er interaktionen mellem Trina og Lee,

uden deres fysiske kontakt. Den kærlighed de udviser til hinanden, ses som overfladisk, idet de aldrig har mødt hinanden. Det dybere tema er "kærlighed gør blind". Trina og Lee udviser en stor kærlighed til hinanden i deres tekstbeskeder, på trods af, at de aldrig har mødt hinanden. Med disse temaer hænger det overfladiske og det dybere plan sammen. Disse temaer er afsæt til et større overordnet tema, programmet kan ses som en advarsel om, at man skal være opmærksom på dette fænomen og ikke være for naiv når man eksponerer sig selv på nettet. Det femte punkt i modellen er *fortællingens arena*, og er en vigtig del af serien, idet Nev og Max tager ud til partcipanterne. I dette afsnit tager Nev og Max eksempelvis ud til Trina, for at høre hendes historie og hjælpe med at finde sandheden. Sjette punkt i Breums model er *troværdighed*. Dette afsnit og serien generelt, virker meget troværdig, idet den er filmet dokumentarisk, og man følger hele opklaringen.

Afsnittet er ikke opstillet eller filmet på bestemte lokationer, men derimod i det naturlige rum; derfor virker den meget realistisk. Det syvende punkt i modellen er *mulighederne for publikums identifikation*. Her handler det om at kunne identificere sig med karaktererne eller projektet.

Det har i høj grad stor betydning for denne serie, idet dem der skriver til Nev og Max, har kunnet identificere sig med filmen Catfish og de tidligere afsnit. Serien ville ikke kunne indspilles, hvis ikke seerne havde kunnet identificere sig med de historier og de karakterer, der ses i serien. Det ottende punkt i modellen lyder: *En fortælling baserer sig altid på et strukturerende princip*. I det valgte afsnit af Catfish, optræder Nev primært som den registrerende narrator. I løbet af afsnittet optræder Nev i forskellige roller, i starten af afsnittet optræder han som fortæller, idet han igennem en voice-over, fortæller om Catfish fænomenet, mens en kort collage fra den oprindelige Catfish film vises, igennem disse billeder forstærkes de levendes billeders sprog. Efterfølgende tager han rollen som styrende faktor, for at konflikten løses, under dette agerer han samtidig som narrator. Dette udføres i form af en dialog med hans ven Max, han er hverken forskønnende eller dømmende, men forholder sig nøgternt til konflikten. Undervejs i forløbet sørger han for, at fortælle seerne om det han finder, så vi hele tiden er opdaterede. I Breums model, handler det niende punkt om *vidensdistribution*. Afsnittet fortælles fra en specifik synsvinkel og ud fra denne vidensdistribution, kan vi sige at fortælleren og publikum ved lige meget igennem deres søgen efter sandheden. Undervejs i afsnittet ved seerne mere end de involverede karakterer, idet seerne hele tiden følger Nev og Max samt deres opklaring af konflikten. På baggrund af denne synsvinkel og substans kan vi konkludere, at det er det, som varetager fortællingen. Det tiende punkt i modellen kaldes *varsler og tilbageblik*. I dette afsnit optræder flere af varslerne, som narrativt ligger op til en konflikt. Vi ser eksempelvis venindernes antydninger til en konflikt, idet han ikke vil mødes med hende. Det vil

sige, at deres antydninger til konflikten gør, at vi som seere bliver fanget af serien og vil se hvordan den ender. Ydermere er Lees afvisninger til at mødes med Trina også ildevarslende mistænkelige. Der sker ofte en retrospektiv afklaring, som lægger op til at tilskuerne oplever en forklaring. Dette sker ved hjælp af to begreber. *Set-up* er en tilfældig placering af begivenheder eller lignende, som viser sig at have stor betydning. I dette afsnit er set-up, at Trina giver Nev og Max et af de billeder hun har af Lee, som viser sig ikke at være Lee. Dette er med til at opretholde beskuerens nysgerrighed. *Pay-off* er, når et bevis kommer frem på det rette tidspunkt. Det billede hun giver til Nev og Max er samtidig også pay-off, idet det falder på det rigtige tidspunkt og er med til at opklare deres søgen efter den rigtige Lee. Når både set-up og pay-off optræder, er det med til at skabe nysgerrighed og lyst til at se programmet. Ydermere hører *forhindringer* også til denne kategori. Det er eksempelvis *statisk-fysisk art*; tilfældige komplikationer og indre modstand af emotionel eller mental karakter. Dette ser vi flere eksempler på igennem afsnittet. Lees forhindringer eller undskyldninger for at undgå at møde Trina, er hans mange rejser; altså er det statisk-fysisk art.

De tilfældige komplikationer i dette afsnit, er deres usikkerhed omkring deres arbejdssituation, idet de får akutte jobs. Ydermere ser vi den indre modstand i Lees handlinger. Han har udgivet sig for at være en anden, på baggrund af hans dårlige selvværd og indre modstand. Herefter bevæger vi os over til *huller og blinde pletter*, som er en vigtig faktor for fortællingen og som har en stor indflydelse på hvordan den specifikke situation udspilles i samspil med publikum. Vi følger Nev og Max, som spiller detektiver i afsnittet. Publikum følger hele tiden med i deres opdagelser og nye informationer, hvilket gør at opmærksomheden opretholdes hos seeren. De huller der kan opstå i fortællingen, udfyldes i samspillet mellem seerne og Nev. Dette gør at han fastholder seernes opmærksomhed, ved gradvist at afsløre de spor der findes, så vi som seere finder ud af, om vores formodninger holder stik. Det sidste punkt i modellen beskæftiger sig med *aktantmodellen*, som skelner mellem følgende karakterer:

- a) *Hovedrolle*: Trina (Trina kontakter Nev for at få hjælp, og spiller dermed også den største rolle i fortællingen).
- b) *Hovedperson*: Nev (Nev er ham der opklarer hvem Lee i virkeligheden er, og ham vi som seere følger igennem hele serien. Det er dermed ham vi oplever konflikten igennem).
- c) *Hovedkarakter*: Lee (Lee er fortællingens centrale karakter, da hele opklaringen drejer sig om ham. Det er ydermere også ham, der er eksemplet på præmisserne for historien. På baggrund af Lees indre konflikt, udspilles hele denne konflikt).
- d) *Hjælper*: Nev (Bidrager til hovedkarakterens realisering).

- e) *Modstander*: Lee (På baggrund af Lees indre og ydre konflikter, opstår denne konflikt og er dermed med til at drive handlingerne).
- f) *Følgekarakter*: Max (Max er delvist med i afsnittet og følger hele tiden i skyggen af Nev).
- g) *Kontrastkarakter*: Mor: Annise, Veninde: Tashawn Veninde: Monchelle. (Presser hele tiden til at finde ud af, hvem han er. Det er også dem som forholder sig rationelt og fornuftigt til situationen).
- h) *Den fortrolige*: Nev (Nev er den fortrolige. Det er ham, der er komfortabel at snakke med og skaber tillid mellem alle parter. Dette bundes også i, at Nev selv har været ude for denne situation, så han er mere empatisk overfor situationen).

Afslutningsvis tager vi hul på to punkter af Gitte Roses Analyse, der endnu ikke er blevet beskrevet i ovenstående afsnit. Der er her tale om en gennemgang af kompositionen, samt en endelig konklusion af de analytiske observationer. Serien er opbygget på en lidt atypisk måde. Vi starter *in medias res*, hvor man befinder sig foran Lees hoveddør og Nev banker på.

Efterfølgende stoppes klippet og man får serveret den introduktion, der forklarer parallellen mellem Catfish filmen og den serie vi nu er i gang med at se et afsnit af. Denne introduktion bryder med *in medias res* konceptet og begyndelsen af afsnittet er derfor, en udefinerbar størrelse. Samtidigt sørger dette hop fra afsnittets spændings-klimaks, til historiens begyndelse, at der forekommer et skred mellem *sjuzet* og *fabula*. Da *sjuzet* indbefatter de brikker man som seer får udleveret og *fabula* er den kronologisk korrekte opstilling af hele historien, er det tydeligt at der her er forskel på de to. Efterfølgende er der dog ikke nævneværdige forskelle mellem de to begreber, og de er sideløbende resten af afsnittet.

Der er også denotative og konnotative eksempler i episoden. Et af de første og mest iøjefaldende eksempler på konnotative tilfælde, er de navne de to chattende personer benytter; henholdsvis "Trina the Natural" og "Scorpio". Man bider mærke i det faktum, at Scorpio har en tatovering af en skorpion og samtidig er født i samme stjernetegn. Den denotative opfattelse vil være, at manden har udsmykket sin krop med en tatovering af en skorpion og at han ynder at bliver refereret til, som Scorpio. Kigger man efterfølgende konnotativt på tingene, vil disse oplysninger åbne sig op for større analyse, hvilket konnotation i grunden er: En meningsfuld analyse af noget denotativt, på baggrund af de associationer man har til det denotative. Det er tydeligt at Lee, har benyttet sin konnotative evne, til at opdigte navnet Scorpio. Han har set tatoveringen, muligvis læst at Larry var født i det matchende stjernetegn og derefter skabt et navn, der lå godt i samspil mellem de to. Samtidigt har han muligvis gerne ville udvise mere maskulinitet. Skorpionen udviser fare og styrke;

to elementer som Lee gerne har ville udstråle igennem sin profil. Trina har valgt at sætte "the Natural" som hendes titulering. Dette er nok grundet hendes behov for at udtrykke sig selv som værende naturlig og ægte. Der knytter sig også noget udseendemæssigt til dette navn, da man ofte opfatter naturlig skønhed som værende bedre, end et blændværk. Disse associationer er højst sandsynligt nær dem Trina har haft til udtrykket "Natural", da hun har besluttet sig for at kalde sig dette. Langt senere i afsnittet, kommer der en tydelig konnotativ behandling fra Trinas veninders side af. Trina snakker om at hende og Lees samtaler har ført til, at de begge har sagt at de elsker hinanden. Derefter siger Trina at han endda har snakket om... Hvorefter hun peger på sin venstre hånds ringfinger.

Helt denotativt kan man antage, at han har snakket om fingre eller mere specifikt, ringfingre. Men Trinas veninder tolker denne positur fra Trina, mere konnotativt. De ved, at en vielsesring plejer at sidde på ringfingeren. Samtidigt tolker de ud fra Trinas bekendelse, om at de elsker hinanden, at giftermål er en mulighed. Derfor forstår de hendes tegn, som et udtryk for potentielt ægteskab.

Vi har hermed klargjort at vores filmklip er et afsnit af en serie. Vi har anskuet præmissen og fastslået at serien omhandler de potentielle farer der er, ved kun at have kontakt til en anden, igennem et socialt medie og hvor nemt det er, at have præcis den identitet man ønsker, når man ikke skal stå ansigt til ansigt med de mennesker man socialt omgås med.

Via kamerastyringen kan vi deducere, at serien tager en dokumentarisk form og forholder sig tro til de aktuelle handlinger der udspiller sig. På baggrund af Lees usikkerhed, udspiller hele historien sig; det er altså hans indre problemer, der ligger til grund for samtlige konflikter der er oppe og vende i episoden. Grundet Nevs narrative skikkelse, samt musikkens indføring i scenerne, for at skabe spænding, bliver afsnittet let at følge med i og det relativt lave taksonomiske niveau, er også medvirkende til dette. Det stod os hurtigt klart, efter at have anvendt Roses værkanalyse, at der ikke befandt sig meget under overfladen. Tv-serien er letfordøjeligt tv, som ikke bærer præg af velovervejede æstetiske elementer og den rummer ikke mange dybtgående lag. Derfor er der ikke meget værkanalytisk at dykke ned i og inddragelsen af flere analysemetoder, ville betyde flere gentagelser. Da serien også sigter efter et ungt publikum, har den været sendt på ungdomsvenlige medier, såsom MTV.

Diskussion

Med følgende diskussion ønskes der en konstruktiv debat imellem de inddragede teoretikere samt 'Catfish fænomenet', som alle indgår tidligere i rapporten. Målet for dette er, at kunne indfri

rapportens opstillede problemformulering, samt give en hertil hørende udbredende kvalificeret begrundelse.

Giddens beskæftiger sig med modernitetens dynamikker, som tidligere beskrevet består af tre elementer. Indenfor tid og rum elementet, handler det i høj grad om sammenrykningen af de to begreber, hvilket er blevet udløst af globaliseringen. Vi ser eksempelvis denne sammenrykning ved hjælp af kommunikationen over de sociale medier. Et eksempel på dette ser vi i afsnittet af Catfish, hvor Trina og Lee kommunikerer på tværs af landet, over statsgrænser og tid.

De opbygger en relation til hinanden på trods af afstand og fysisk kontakt; kun ved hjælp af de sociale medier og den teknologiske verden. Dette lægger op til udlejringsmekanismerne, hvor selvet løftes ud af de vante rammer. I moderniteten brydes der med de sociale relationer og arv, samt traditioner, normer og samfundet bliver altså mere usammenhængende. På baggrund af dette bliver det mere og mere naturligt at individet individualiseres og udvikler egen identitet.

Der opstår flere og flere ansigtsløse relationer både ved hjælp af internettet, men også ved hjælp af telefoni og lignende. Det er både den sociale kontakt via de sociale medier, som vi ser eksempler på i Catfish, men også handel og andre arbejdsrelaterede kommunikationer. Dette leder videre til hans sidste og vigtigste element, refleksivitet, som består af de abstrakte systemer, som tidligere er uddybet. Det ene element i de abstrakte systemer er ekspertsystemerne, som afhænger af tillid. For at kunne opretholde disse ansigtsløse relationer, kræver det, at vi har tillid til modparten. Det ser vi eksempelvis tydeligt i Catfish afsnittet. Trina har tillid til Lee. Hun tror på, at han fortæller sandheden, ligesom hun selv gør. Hvis denne tillid til ekspertsystemerne – i dette tilfælde teknologien, ikke var der, ville denne episode ikke finde sted og man ville ikke have mulighed for at møde nogen via nettet og på de sociale medier. På baggrund af individets refleksivitet, samspillet mellem de metoder og teknologier vi har i dag, aftraditionaliseringen, samt bruddet med den sociale arv og normer, er det muligt for individet at selvreflektere og udvikle egen identitet. Der er i høj grad mere fokus på individualisering. Det ser vi også flere eksempler på i Catfish, hvor Lee har skabt sig en ny identitet. Han har forskønnet sin egen identitet i form af udseende. Det er derudover også muligt at skabe en helt ny identitet på de sociale medier; her kan man så diskutere, om det er selvet der har reflekteret over sin egen identitet og er kommet frem til den han udgiver sig for at være, eksempelvis på Facebook? Ekspertsystemer afhænger af tillid. Man kan derfor sige at de sociale medier afhænger af tillid og kan derfor stille spørgsmålet: Hvis brugerne af Facebook ikke havde tillid til systemet, ville det så eksistere? Hertil siger Giddens at selvets refleksion styres af

viden og fornuft, og kommer til udtryk som en del af selvidentitetens udvikling. Vil Catfish fænomenet så kunne tage overhånd? Ifølge Giddens giver denne nye selvrefleksion mulighed for at frembringe psykiske problemer, som personlig meningsløshed og dårligt selvværd. Dette skyldes aftraditioneliseringen og bruddet med den sociale arv. Idet der ikke længere er en givet mening med livet, men at individet selv skal udvikle sin identitet.

Erikson var som sagt af den klare overbevisning, at alle forhold indgår i det længere forløb, hvad angår individets udvikling af egen identitet. Han mente at, afhængigt af situationen, ville visse sider af individet være blottet, mens visse andre sider ville søge "tilflugt" længere inde i sindet. Selv mente Erikson, at man kan opstille identiteten i fire grove niveauer, hvilket dog ikke betyder, at alle fire niveauer er lige relevante, og han vægter personligt selv "jeg-identiteten" højest i hans dagligdag. Den samlede påvirkning og skabelsen af selvet, påvirkes dog fra alle retninger af, og et givent niveau kan ikke opnås som værende "livets målstreg".

Catfish fænomenet samt de hertil hørende sociale medier, spiller derfor en stor betydningsfuld rolle, hvad angår individets udvikling af selvet. De sociale medier er derfor alle med til, at skabe nogle fiktive rammer og kunstige stier, hvad angår identitetsdannelsen i visse tilfælde. Med dette menes, at et menneskes personlige skabelse af egen identitet, bliver forstyrret grundet den fristende mulighed, til at opbygge et forfalsket image. En anden skæbne kan måske derfor indtræffe, end hvad kortene ellers ville spå. I Catfish fænomenet møder man forskellige individer på vej imod en udvikling af selvet, som i høj grad påvirkes og skabes i samspil med de sociale medier. Denne udvikling stopper dog brat og tager en ny udviklingsproces, da afsløringen af en fiktiv identitet bliver en realitet. Man kan derfor løfte sløret for en mulig diskussion om, hvorvidt Erikson ville være enig i de sociale mediers påvirkning af individer i det senmoderne samfund. Ville han bifalde denne store indflydelse, som disse medier har på skabelsen af det senmoderne individ? Kunne det tænkes, at visse sociale færdigheder og læringsprocesser, svinder bort og det som førhen var en styrke og en almindelig side af identiteten, bliver til et socialt handicap og noget som forsvinder med en specifik generation? Kan noget så simpelt som emotionelle fysiske følelser i sjæl og krop, blive erstattet med "kunstige stikpiller" fra de sociale medier? Vil forelskelse samt anerkendelse på længere sigt, ikke være noget som indfries gennem fysisk kontakt, men gennem "likes" samt visuelle tekst beskeder? Om hvorvidt Erikson bifalder denne udvikling eller ej, kan dog gå begge veje. Det kan forstås på den måde, at det enkelte individ, vil kunne skabe nogle rammer og gennemgå en informationsperiode. Grundet de sociale medier bliver det muligt, at få viden om

alverdens ting, før man nogensinde har stået i en lignende situation. Dog kan en mulig bekymring anskues, da alle de erfaringer man burde have fået via de forbindelser man får af fysisk kontakt, udebliver. Der forfalder altså et menneskeligt aspekt i læringsprocessen. Dermed er det af stor vigtighed for Erikson, at selvidentitet samt socialidentitet, tidsperiode eller udvikling til side, altid vil fylde lige meget i vægtskålen og skabe en naturlig balance, så mennesket altid vil gennemgå visse udviklingsstadier.

Jenkins forstår identitet som et flydende objekt, der skabes i samspil mellem selvet og de sociale omgivelser der omgiver det. Altså er alt, der forstås som socialt og kommunikativt, i udgangspunktet en læringsproces. Denne læringsproces er oftest gavnlige, da der altid er noget konstruktivt at deducere fra omgang med mennesker. Der er dog den præmis, at man skal modtage det faktiske og korrekte billede af et andet menneskes identitet, før det sociale sammenhæng er udbytterigt. Derfor er det problematisk, når man kan holde andre fra at se alle sider af én, ligesom det er muligt via sociale medier som Facebook.

Det forstyrrer den ellers naturlige proces og skaber et forvrænget billede af dig selv, som andre tolker dig ud fra. Dette er præcis hvad der sker når Catfish fænomenet forekommer. Nogle personer fravælger at afgive diverse fakta og informationer om sig selv, hvilket gør, at personen på den anden side af skærmen, får et manipuleret indtryk. Ud fra dette kan man risikere at denne person, vælger at reagere anderledes, end han/hun ellers ville og sender nogle informationer tilbage igen, der ikke fuldt ud repræsenterer ham/hende selv. På denne måde kan man ende i en ond cirkel, der til sidst er så vildledt at ens virtuelle og nominelle jeg, slet ikke minder om hinanden. Nogle mennesker formår heller ikke at fremstille sig selv ordentligt. Dette er simpelthen, fordi de ikke favner den brede selvforståelse der er nødvendig, for at kunne afgive en naturtro version af sig selv. Dette er også problematisk og giver et forvrænget billede af personen, som kan give samme problematik som førnævnt. Jenkins mener ikke, at vi hermed har tale om en forkert udvikling af identitet, men dog at de valg man tager med sit virtuelle jeg, kommer til at påvirke det nominelle i en vis grad.

Ifølge Gergen har de teknologiske udviklinger bidraget til en dybtgående forandring af menneskets selvopfattelse. I kraft af disse udviklinger, er det nu muligt at kommunikere gennem elektroniske midler som f.eks. de sociale medier. Dermed er vi ikke begrænset i tid og rum. Gennem de sociale medier bliver gamle relationer vedligeholdt samtidigt opstår der nye. Det er dette ekspanderende netværk af relationer Gergen bl.a. mener påvirker vores selvopfattelse. I takt med at vores relationer

udvides, sker der en befolkning af selvet. Gergen mener, at vi implementerer elementer fra andre personers adfærd, livsstil, meninger osv. Dermed udviskes det traditionelle selv så småt og giver anledning til en helt ny selvopfattelse: Den postmoderne. Gergen mener at vores relationer intensiveres gennem den elektroniske kommunikation og at virkelige samt værdifulde relationer, ikke nødvendigvis skal opstå ansigt til ansigt. Fordi vi ikke kan kontrolleres på samme måde, som man blev i de små samfund, giver det muligheden for at slippe sig løs.

Ydermere påpeger Gergen, at denne type relation giver anledning til at vi kan fantasere og skabe imaginære forestillinger om den anden person. Dette kan lade sig gøre fordi vi bliver afskåret fra den andens mine-spil. Det drager en parallel til afsnittet af Catfish. Eftersom Trina ikke har set Lee i virkeligheden eller via webcam, har hun ud fra enkelte billeder samt telefonsamtaler, forelsket sig i Lee. Fordi hun netop ikke har set den virkelige Lee, har hun krydret sin fantasi og skabt en imaginær forestilling omkring deres forhold og har dermed knyttet et emotionelt bånd. På den måde har de sociale medier givet anledning til, at flere af denne type forhold kan forekomme.

Ifølge Gergen ekspanderer vores relationer i takt med at teknologierne udvikles. Vores mulighed for socialisering udvides konstant, men problemet ligger i, at vi trues af en social mætning, hvor vi ikke længere kan følge med. På baggrund af de elementer vi implementerer fra andre, stilles der højere krav til selvet og der kan derfor forekomme en øget utilstrækkelighedsfølelse; grundet at det virkelige "jeg", er i konflikt med alle disse tilegnede elementer.

Konklusion

For at konkludere opgavens resultater vil følgende udmunde i et par opsummerende sætninger. De omtalte teoretikere, er mere eller mindre enige i deres udtalelser om identitet. Hvor der hos visse lægges stor vægt på den tidsmæssige udvikling og der andre steder slet ikke tillægges dette nogen vægt, er der generelt bred enighed om det faktum, at sociale medier bestemt besidder muligheden for at være et stærkt redskab i identitetsprocessen. Dog med det forbehold at sociale medier bestemt også besidder muligheden for at være det modsatte. Faren for et socialt mættet selv, der i virkeligheden ikke længere består af et enestående individ, men er en sammensat masse af identitetsfragmenter, lurer. Samtidigt eksisterer en vis skrøbelighed for disse sociale medier. Lader man Catfish fænomenet løbe løbsk, vil den overhængende fare for, at de mennesker man tager kontakt til, lyver om deres identitet, være nok til at man ikke længere tør opsøge denne kontakt. Når man dette punkt, vil Facebook og andre sociale medier miste deres brugere og hurtigt dø ud. Dette vil stærkt kunne påvirke socialisering og identitetsdannelse i senere fremtid. Der er dog også klart

fordele ved de sociale mediers indtræden i samfundet. De giver en fantastisk mulighed for at skabe og holde kontakt til reelle mennesker, på kryds og tværs af kloden. Det skaber også en mulighed for en ansigtsløs kommunikation, der kan være gavnlig for, eksempelvis, handel mellem parter, der ikke kender hinanden. Ekspertsystemet er gavnligt så længe man føler tiltro til den anden parts oprigtighed. Derfor er Catfish fænomenet så skadeligt, da det sår tvivl om loyaliteten, eller oprigtigheden, ved sin modpart.

Hvad angår muligheder for at udvikle egen identitet igennem sociale medier, kan man mene at det "traditionelle selv" forfalder, når det påvirkes så ekstremt af andre og udefrakommende kilder. Teoretikerne mener dog at dette er en forældet måde at anskue identitet på, da man i det senmoderne samfund primært skaber sin identitet i et symbiotisk forhold med alle andre menneskers identiteter. Således er man i dag afhængig af andre, for at skabe sit sande jeg, men dette er også præcis hvad der gør os specielle og unikke.

Litteraturliste:

Bøger

Gergen, Kenneth J.(2006): *Det mættede selv - identitetsdilemmaer i nutiden*. 1.Udgave. Dansk Psykologisk Forlag A/S, Danmark; ISBN-13: 978-87-770-6426-5

Giddens, Anthony. (1996): *Modernitet og selvidentitet - selvet og samfundet under senmoderniteten*.1.Udgave. Hans Reitzels Forlag, København; ISBN: 874-41-230-167

Jenkins, Richard(2008): *Social Identity*. 3.Udgave. Routledge, London & New York; ISBN: 0-203-92741-9

Jørgensen, Carsten René.(2008): *Identitet - Psykologiske og kulturanalytiske perspektiver*. 1.Udgave. Hans Reitzels Forlag, København; ISBN: 978-87-412-5151-6

Rose, Gitte og Hans-Christian Christiansen (red.). *Analyse af billedmedier - en introduktion*. 2.Udgave 2009. Samfundslitteratur, Danmark; ISBN 978-87-593-1450-0

Internet links

Bild, Lone Elmstedt (2014). Hvorfor bliver vi afhængige af Facebook? Videnskab.dk. Set den 27. Maj 2014 på <http://videnskab.dk/sporg-videnskab/hvorfor-bliver-vi-afhaengige-af-facebook>

Issu.dk. Teenagere - deres private og offentlige liv på sociale medier – online-survey februar 2013. Set den 27. Maj 2014 på <http://issuu.com/dkmediacouncil/docs/teensprivatepubliclives>

Neft.dk. Definition: Hvad er identitet?. Set den 27. Maj 2014 på <http://neft.dk/identitet.htm>

Sørensen, Anne Scott (2012). Facebook- selv fremstilling, small talk og social regulering. Media, empowerment and democracy Vol28, No 52: S. 132-152. Hentet den 27. Maj 2014 fra <http://ojs.statsbiblioteket.dk/index.php/mediekultur/issue/view/586>

The Taos Institute. Kenneth J. Gergen. Set den 27. Maj 2014 på <http://www.taosinstitute.net/kenneth-j-gergen-phd>

Undervisningsministeriet. Fælles Mål 2009 – Filmkundskab. Faghæfte 27. Set den 27. Maj 2014 på <http://www.uvm.dk/Service/Publikationer/Publikationer/Folkeskolen/2009/Faelles-Maal-2009-Filmkundskab/Undervisningsvejledning-for-faget-filmkundskab/Analyse-af-tv-programmer>

Youtube. Catfish: The TV Show – Season 01 Episode 02 Trina & Scorpio. Set den 27. Maj 2014 på https://www.youtube.com/watch?v=OQGd_TeWLk

Aalborg Universitet – Institut for sociologi og socialt arbejde. Richard Jenkins. Set den 27. Maj 2014 på <http://www.soc.aau.dk/om-instituttet/richard-jenkins/>